

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/2303

z dnia 15 grudnia 2021 r.

ustanawiające Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu i uchylające rozporządzenie (UE) nr 439/2010

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 78 ust. 1 i 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem unijnej polityki w obszarze azylu jest wypracowanie i ustanowienie wspólnego europejskiego systemu azylowego, zgodnego z wartościami i tradycją humanitarną Unii, którym rządzi zasada solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności.
- (2) Wspólna polityka azylowa, oparta na pełnym i inkluzywnym stosowaniu Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., zmienionej Protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r., jest integralnym elementem wytyczonego przez Unię celu polegającego na stopniowym tworzeniu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości otwartej dla obywateli państw trzecich i dla bezpaństwowców, którzy ubiegają się o ochronę międzynarodową w Unii.
- (3) Wspólny europejski system azylowy (WESA) oparty jest na wspólnych minimalnych normach dotyczących procedur regulujących ochronę międzynarodową, uznawanie i ochronę na poziomie Unii oraz warunki przyjmowania, a także ustanawia system określania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Pomimo postępów poczynionych w tworzeniu WESA nadal utrzymują się znaczne rozbieżności między państwami członkowskimi, jeżeli chodzi o przyznawanie ochrony międzynarodowej oraz formę takiej ochrony międzynarodowej. Rozbieżności te należy wyeliminować zapewniając większą spójność w ocenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz gwarantując w całej Unii jednolity poziom stosowania prawa unijnego, oparty na wysokich standardach ochrony.
- (4) W swoim komunikacie z dnia 6 kwietnia 2016 r. zatytułowanym: „W kierunku reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego i zwiększenia liczby legalnych sposobów migracji do Europy” Komisja określiła priorytetowe obszary strukturalnego udoskonalenia wspólnego europejskiego systemu azylowego, a mianowicie utworzenie zrównoważonego i sprawiedliwego systemu ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za osoby ubiegające się o azyl, wzmocnienie systemu Eurodac, osiągnięcie większej spójności w ramach unijnego systemu azylowego, zapobieganie wtórnemu przemieszczaniu się w Unii oraz opracowanie nowego mandatu Europejskiego

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2021 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 9 grudnia 2021 r.

Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO). Komunikat ten jest zgodny z wyrażonym przez Radę Europejską w dniu 18 lutego 2016 r. apelem o poczynienie postępów w reformowaniu obecnych ram unijnych oraz zapewnienie humanitarnej, sprawiedliwej i skutecznej polityki azylowej. W komunikacie tym zaproponowano również dalsze działania zgodne z całościowym podejściem do migracji przedstawionym przez Parlament Europejski w sprawozdaniu z własnej inicjatywy z dnia 12 kwietnia 2016 r. zatytułowanym: „Sytuacja na Morzu Śródziemnym oraz potrzeby całościowego podejścia UE do problematyki migracji.

- (5) EASO został powołany do życia rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 439/2010 ⁽²⁾ i rozpoczął działalność dnia 1 lutego 2011 r. EASO umacnia praktyczną współpracę państw członkowskich w kwestiach dotyczących azylu oraz wspiera państwa członkowskie w wypełnianiu ich obowiązków w ramach wspólnego europejskiego systemu azylowego. EASO udziela również wsparcia tym państwom członkowskim, których systemy azylowe i systemy przyjmowania znajdują się pod szczególną presją. Jego rola i funkcje muszą zostać jednak wzmocnione, tak aby nie tylko wspierał on praktyczną współpracę państw członkowskich, ale również umacniał systemy azylowe i systemy przyjmowania funkcjonujące w poszczególnych państwach członkowskich oraz przyczyniał się do zapewnienia ich skutecznego działania.
- (6) Zważywszy na strukturalne niedociągnięcia WESA, które ujawniły się w związku z niekontrolowanym licznym przybywaniem migrantów i osób ubiegających się o azyl do Unii, a także na potrzebę wysokiego i jednolitego poziomu skutecznego stosowania w państwach członkowskich prawa Unii w zakresie azylu, należy udoskonalić realizację i funkcjonowanie WESA, bazując na pracach EASO, a następnie przekształcając go w Agencję o pełnym zakresie funkcji. Agencja taka powinna być ośrodkiem wiedzy fachowej w dziedzinie azylu. Powinna ona ułatwiać i poprawiać funkcjonowanie WESA przez koordynację i wzmocnienie praktycznej współpracy i wymiany informacji między państwami członkowskimi w kwestiach dotyczących azylu, przez propagowanie unijnych i międzynarodowych przepisów azylowych i norm operacyjnych w celu zapewnienia wysokiego stopnia jednolitości na podstawie wysokich norm ochrony w odniesieniu do procedur udzielania ochrony międzynarodowej, do warunków przyjmowania i do oceny potrzeb w zakresie ochrony w całej Unii, przez umożliwienie rzeczywistej i praktycznej solidarności państw członkowskich, aby wspomóc ogólnie państwa członkowskie, a w szczególności osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową, i zgodnie z art. 80 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który stanowi, że odnośne akty Unii mają zawierać odpowiednie środki w celu zastosowania zasady solidarności, aby w zrównoważony sposób stosować unijne przepisy dotyczące określania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz aby umożliwić spójność oceny wniosków o ochronę międzynarodową w całej Unii, przez monitorowanie operacyjnego i technicznego stosowania WESA, przez wspieranie państw członkowskich w przesiedleniach i wdrażaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 ⁽³⁾ oraz przez zapewnienie państwom członkowskim wsparcia operacyjnego i technicznego w zakresie zarządzania systemami azylowymi i systemami przyjmowania, w szczególności państwom członkowskim zmagającym się z nieproporcjonalną presją wywieraną na ich systemy.
- (7) Zadania EASO powinny zostać rozszerzone, a w celu odzwierciedlenia tych zmian powinien on zostać zastąpiony przez agencję o nazwie Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (dalej zwaną „Agencją”), przy zachowaniu pełnej ciągłości wszystkich działań i procedur.
- (8) Agencja powinna posiadać wystarczające zasoby finansowe i ludzkie dla zapewnienia jej niezależności i właściwego wykonywania zadań, w tym wystarczającą liczbę personelu wyłącznego Agencji mogącego wchodzić w skład zespołów wsparcia ds. azylu i zespołów ekspertów na potrzeby mechanizmu monitorowania na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (9) Agencja powinna ściśle współpracować z organami krajowymi odpowiedzialnymi za sprawy azylu i imigracji oraz z innymi właściwymi służbami, a także korzystać z zdolności i wiedzy fachowej tych organów i służb oraz współdziałać z Komisją. Państwa członkowskie powinny współpracować z Agencją, aby umożliwić jej wykonywanie uprawnień. Ważne jest, aby do celów niniejszego rozporządzenia Agencja i państwa członkowskie działały w dobrej wierze i prowadziły wymianę informacji terminowo i dokładnie. Udostępnianie wszelkich danych statystycznych ma się odbywać z poszanowaniem technicznych i metodologicznych specyfikacji określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 862/2007 ⁽⁴⁾.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 439/2010 z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (Dz.U. L 132 z 29.5.2010, s. 11).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 31).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23).

- (10) Agencja powinna gromadzić i analizować informacje dotyczące sytuacji w dziedzinie azylu w Unii oraz w państwach trzecich w zakresie, w jakim może to mieć wpływ na Unię. To gromadzenie i analizowanie informacji powinno umożliwić Agencji udzielanie państwom członkowskim aktualnych informacji, w tym na temat przepływów migracyjnych i uchodźczych, oraz rozpoznawanie możliwych zagrożeń dla systemów azylowych i systemów przyjmowania państw członkowskich. W tym celu Agencja powinna ściśle współpracować z Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej, ustanowioną rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 ^(*).
- (11) W utworzonych przez Agencję bazach danych lub na stronach internetowych dotyczących sytuacji prawnej w dziedzinie azylu, łącznie z odpowiednim orzecznictwem, nie należy przechowywać ani publikować żadnych danych osobowych, chyba że dane takie pochodzą z publicznie dostępnych źródeł.
- (12) Agencja powinna móc wysyłać do państw członkowskich urzędników łącznikowych działających w celu poprawy współpracy oraz występujących w roli pośredników między Agencją a krajowymi organami odpowiedzialnymi za sprawy azylu i imigracji, a także innymi właściwymi służbami. Urzędnicy łącznikowi powinni ułatwiać komunikację między danym państwem członkowskim a Agencją i przekazywać temu państwu członkowskiemu odpowiednie informacje z Agencji. Powinni oni pomagać przy zbieraniu informacji i przyczyniać się do promowania stosowania i wdrażania prawa Unii w dziedzinie azylu, w tym w odniesieniu do poszanowania praw podstawowych. Urzędnicy łącznikowi powinni regularnie przedkładać dyrektorowi wykonawczemu Agencji sprawozdania na temat sytuacji w dziedzinie azylu w państwach członkowskich; a sprawozdania te należy uwzględnić na potrzeby mechanizmu monitorowania na podstawie niniejszego rozporządzenia. Jeżeli w sprawozdaniu wyrażono zastrzeżenia w związku z co najmniej jednym aspektem istotnym dla danego państwa członkowskiego, dyrektor wykonawczy powinien niezwłocznie poinformować o tym to państwo członkowskie.
- (13) Agencja powinna udzielić państwom członkowskim niezbędnego wsparcia w wykonywaniu ich zadań i obowiązków wynikających z rozporządzenia (UE) nr 604/2013.
- (14) W odniesieniu do przesiedleń Agencja powinna móc zapewniać niezbędne wsparcie państwom członkowskim na ich wnioski. Z tego względu Agencja powinna rozwijać i oferować wiedzę fachową w dziedzinie przesiedleń, aby wspierać działania dotyczące przesiedleń podejmowane przez państwa członkowskie.
- (15) Agencja powinna wspierać państwa członkowskie w szkoleniu ekspertów ze wszystkich krajowych administracji, sądów i trybunałów oraz krajowych organów odpowiedzialnych za kwestie azylu, w tym przez opracowanie europejskiego programu szkoleń dla pracowników służb azylowych. Państwa członkowskie powinny opracować stosowne szkolenia na podstawie europejskiego programu szkoleń dla pracowników służb azylowych z myślą o propagowaniu najlepszych praktyk i wspólnych norm w stosowaniu prawa Unii w dziedzinie azylu. W związku z tym państwa członkowskie powinny włączać do swoich szkoleń główne części europejskiego programu szkoleń dla pracowników służb azylowych. Ważne jest, by te główne części dotyczyły zagadnień związanych z ustalaniem, czy osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową kwalifikują się do niej, z technikami prowadzenia rozmów i z oceną dowodów. Ponadto Agencja powinna sprawdzić, czy wszyscy eksperci uczestniczący w pracach zespołów wsparcia ds. azylu lub wchodzący w skład rezerwy ekspertów ds. azylu ustanowionej niniejszym rozporządzeniem (zwanej dalej „rezerwą ekspertów ds. azylu”) przeszli niezbędne szkolenie, zanim wezmą udział w organizowanych przez nią działaniach operacyjnych, a w razie potrzeby zapewnić, aby przeszli oni takie szkolenie.
- (16) Agencja powinna zapewnić lepiej ustrukturyzowane, aktualne i sprawniejsze tworzenie informacji o odpowiednich państwach trzecich na poziomie Unii. Agencja powinna gromadzić odpowiednie informacje i sporządzać sprawozdania zawierające informacje o państwach. W tym celu Agencja powinna utworzyć europejskie sieci informacji o państwach trzecich oraz zarządzać nimi, co pozwoli uniknąć powielania informacji oraz stworzyć synergię ze sprawozdaniami krajowymi. Istotne jest, aby informacje o państwach trzecich odnosiły się między innymi do sytuacji politycznej, religijnej i dotyczącej bezpieczeństwa oraz do naruszeń praw człowieka, w tym do stosowania w danym państwie trzecim tortur i brutalnego traktowania.

^(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylecia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624 (Dz.U. L 295 z 14.11.2019, s. 1).

- (17) Aby sprzyjać zbieżności pod względem oceny wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz pod względem rodzaju udzielanej ochrony, Agencja powinna – wspólnie z państwami członkowskimi – opracowywać wspólną analizę dotyczącą sytuacji w konkretnych państwach pochodzenia (zwaną dalej „wspólną analizą”) oraz wytyczne. Wspólna analiza powinna polegać na ocenie sytuacji w danych państwach pochodzenia na podstawie informacji o państwie pochodzenia. Wytyczne powinny opierać się na interpretacji wspólnej analizy opracowanej przez Agencję i państwa członkowskie. Przy opracowywaniu wspólnej analizy i wytycznych Agencja powinna uwzględniać najnowsze wytyczne Wysokiego Komisarza Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) dotyczące kwalifikowalności odnośnie do oceny zapotrzebowania osób ubiegających się o azyl pochodzących z konkretnych państw na ochronę międzynarodową, a także powinna móc uwzględniać inne odpowiednie źródła. Bez uszczerbku dla uprawnień państw członkowskich do podejmowania decyzji w sprawie poszczególnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej państwa członkowskie powinny uwzględniać odpowiednie wspólne analizy i wytyczne przy ocenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych przez osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową, pochodzące z państw trzecich, dla których opracowano wspólną analizę i wytyczne zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- (18) Agencja powinna wspierać Komisję i być w stanie wspierać państwa członkowskie przez dostarczanie informacji i analiz dotyczących państw trzecich w związku z koncepcją bezpiecznego kraju pochodzenia i koncepcją bezpiecznego kraju trzeciego. Dostarczając takich informacji i analiz, Agencja powinna składać sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- (19) Aby zapewnić wysoki poziom jednolitości oparty na wysokich standardach ochrony w zakresie procedur udzielania ochrony międzynarodowej, warunków przyjmowania i oceny potrzeby ochrony na terytorium Unii, Agencja powinna organizować i koordynować działania promujące właściwe i skuteczne stosowanie prawa Unii w dziedzinie azylu za pomocą narzędzi o niewiążącym charakterze. W tym celu Agencja powinna opracować normy operacyjne, wskazówki oraz wytyczne dotyczące kwestii azylowych. Agencja powinna umożliwiać i propagować wymianę najlepszych praktyk przez państwa członkowskie.
- (20) Agencja, w ścisłej współpracy z Komisją i bez uszczerbku dla odpowiedzialności Komisji stojącej na straży Traktatów, powinna monitorować operacyjne i techniczne stosowanie WESA z myślą o zapobieganiu ewentualnym nieprawidłowościom w systemach azylowych i systemach przyjmowania w państwach członkowskich lub identyfikowaniu tych nieprawidłowości, a także ocenie ich zdolności i gotowości do działania w sytuacjach nieproporcjonalnej presji w celu zwiększenia skuteczności tych systemów („mechanizm monitorowania”). Mechanizm monitorowania powinien być obszerny i powinno być możliwe oparcie monitorowania na informacjach dostarczonych przez dane państwo członkowskie, na opracowanej przez Agencję analizie informacji dotyczących sytuacji w zakresie azylu, na kontrolach na miejscu, w tym kontrolach zapowiadanych z niewielkim wyprzedzeniem, na wrywkowej analizie poszczególnych przypadków oraz na informacjach dostarczanych przez organizacje lub organy międzynarodowe, w szczególności UNHCR, i inne właściwe organizacje na podstawie ich wiedzy specjalistycznej. Dyrektor wykonawczy powinien umożliwić danemu państwu członkowskiemu przedstawienie komentarzy w sprawie projektu uwag z przebiegu monitorowania prowadzonego w ramach mechanizmu monitorowania, a następnie w sprawie projektu zaleceń. Dyrektor wykonawczy powinien sporządzić projekt zaleceń w porozumieniu z Komisją. Po uwzględnieniu komentarzy danego państwa członkowskiego dyrektor wykonawczy powinien przedstawić Zarządowi uwagi z przebiegu monitorowania oraz projekt zaleceń, przedstawiający środki do podjęcia przez dane państwo członkowskie, w tym w razie konieczności z pomocą Agencji, w celu wyeliminowania wszelkich niedociągnięć lub problemów związanych ze zdolnością i gotowością. Projekt zaleceń powinien określać terminy realizacji tych środków. Zarząd powinien przyjąć te zalecenia. Dane państwo członkowskie powinno mieć możliwość wystąpienia do Agencji o pomoc w realizacji zaleceń oraz może wystąpić o specjalne wsparcie finansowe z odpowiednich unijnych instrumentów finansowych.
- (21) Monitorowanie powinno odbywać się w ścisłej współpracy z danym państwem członkowskim, w tym w razie konieczności odnośnie do wizyty na miejscu i wrywkowej analizy poszczególnych przypadków. Właściwe jest, by wrywkowa analiza poszczególnych przypadków dotyczyła wybranych pozytywnych i negatywnych decyzji, obejmujących konkretny okres oraz odnoszących się do aktualnie kontrolowanego aspektu wspólnego europejskiego systemu azylowego. Właściwe jest oparcie wrywkowej analizy poszczególnych przypadków na obiektywnych wskazówkach, takich jak wskaźniki przyznawania azylu. Wrywkowa analiza poszczególnych przypadków pozostaje bez uszczerbku dla uprawnień państw członkowskich do podejmowania decyzji w sprawie poszczególnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej i powinna być przeprowadzana z pełnym poszanowaniem zasady poufności.
- (22) Aby skoncentrować monitorowanie na szczególnych elementach WESA, Agencja powinna mieć możliwość monitorowania tematycznych lub szczegółowych aspektów WESA. Podejmując monitorowanie tematycznych lub szczegółowych aspektów WESA, Agencja powinna zapewnić, aby wszystkie państwa członkowskie były poddane takiemu tematycznemu lub szczegółowemu monitorowaniu. Jednakże aby uniknąć powielania pracy Agencji nie byłoby właściwe poddanie państwa członkowskiego monitorowaniu tematycznych lub szczegółowych aspektów WESA w roku, w którym monitoruje się operacyjne i techniczne stosowanie wszystkich aspektów WESA tego państwa członkowskiego.

- (23) Jeżeli w określonym terminie dane państwo członkowskie nie zastosuje środków niezbędnych do realizacji zaleceń przyjętych przez Zarząd, a zatem nie zlikwiduje zidentyfikowanych niedociągnięć w swoim systemie azylowym i systemie przyjmowania lub jakichkolwiek innych problemów związanych ze zdolnością i gotowością, mających poważne konsekwencje dla funkcjonowania WESA, Komisja powinna – w oparciu o swoją własną ocenę – przyjąć zalecenia skierowane do danego państwa członkowskiego, określające środki potrzebne do zaradzenia sytuacji, w tym w razie konieczności specjalne środki do podjęcia przez Agencję jako wsparcie dla tego państwa członkowskiego. Komisja powinna mieć możliwość zorganizowania kontroli na miejscu w danym państwie członkowskim celem zweryfikowania realizacji zaleceń. W swojej ocenie Komisja powinna rozważyć powagę zidentyfikowanych niedociągnięć w powiązaniu z ich konsekwencjami dla funkcjonowania wspólnego europejskiego systemu azylowego. Jeżeli po upływie terminu określonego w zaleceniach państwo członkowskie nie zastosuje się do zaleceń, Komisja powinna mieć możliwość przedstawienia wniosku dotyczącego aktu wykonawczego Rady określającego środki do podjęcia przez Agencję w celu wsparcia tego państwa członkowskiego oraz wymagającego od tego państwa członkowskiego współpracy z Agencją w realizacji tych środków.
- (24) Przy powoływaniu zespołów ekspertów do przeprowadzania monitorowania Agencja powinna zaprosić obserwatora z UNHCR. Brak obserwatora nie uniemożliwia takim zespołom wykonywania swoich zadań.
- (25) Aby ułatwić i poprawić właściwe funkcjonowanie WESA oraz pomóc państwom członkowskim w realizacji zobowiązań w ramach WESA, Agencja powinna udzielić państwom członkowskim wsparcia operacyjnego i technicznego, w szczególności gdy ich systemy azylowe i systemy przyjmowania są poddane nieproporcjonalnej presji. Takie wsparcie należy zapewnić na podstawie planu operacyjnego i przez wysyłanie zespołów wsparcia ds. azylu. Zespoły wsparcia ds. azylu powinny składać się z ekspertów zatrudnionych przez Agencję, ekspertów z państw członkowskich, ekspertów oddelegowanych do Agencji przez państwa członkowskie lub innych ekspertów niezatrudnionych przez Agencję, którzy wykazują się odpowiednią wiedzą i doświadczeniem stosownie do potrzeb operacyjnych. Ważne jest, aby Agencja korzystała z usług takich innych ekspertów niezatrudnionych przez nią tylko wtedy, gdy nie jest w stanie wykonywać swoich zadań prawidłowo i terminowo ze względu na brak dostępnych ekspertów z państw członkowskich lub własnego personelu Agencji.
- (26) Zespoły wsparcia ds. azylu powinny mieć możliwość wspierania państw członkowskich stosując środki operacyjne i techniczne, w tym zapewniając wiedzę fachową dotyczącą identyfikowania i rejestrowania obywateli państw trzecich, zapewniając tłumaczenie ustne oraz informując o krajach pochodzenia oraz o rozpatrywaniu spraw azylowych i zarządzaniu nimi, wspierając organy państw członkowskich odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej i pomagając w relokacji lub transferze osób ubiegających się o ochronę międzynarodową lub z niej korzystających. Aby zapewnić skuteczność oddelegowywania zespołów wsparcia ds. azylu, zasady ich działania powinny być regulowane przepisami niniejszego rozporządzenia.
- (27) Eksperci wchodzący w skład zespołów wsparcia ds. azylu powinni przejść obowiązkowe szkolenie na temat ich zadań i funkcji w związku z udziałem w działaniach operacyjnych. W razie konieczności Agencja powinna z wyprzedzeniem lub w momencie oddelegowania zapewnić tym ekspertom specjalne szkolenie na temat operacyjnej i technicznej pomocy udzielanej danemu państwu członkowskiemu (zwanemu dalej „przyjmującym państwem członkowskim”). W celu umożliwienia ekspertom uczestniczącym w pracach zespołów wsparcia ds. azylu zaangażowania w ułatwianie rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, ważne jest, aby wykazali się oni odpowiednim co najmniej rocznym doświadczeniem.
- (28) Aby zapewnić dostępność ekspertów na potrzeby zespołów wsparcia ds. azylu, a także możliwość ich natychmiastowego oddelegowania w razie konieczności, należy utworzyć rezerwę ds. azylu. W skład rezerwy ds. azylu powinno wchodzić co najmniej 500 ekspertów z państw członkowskich.
- (29) W przypadku gdy system azylowy i system przyjmowania państwa członkowskiego znajdują się pod nieproporcjonalną presją, Agencja powinna – na wniosek tego państwa członkowskiego lub z własnej inicjatywy za zgodą tego państwa członkowskiego – być w stanie pomóc temu państwu członkowskiemu stosując kompleksowy zestaw środków, w tym wykorzystanie ekspertów z rezerwy ds. azylu.

- (30) Aby zaradzić sytuacji, w której system azylowy lub system przyjmowania danego państwa członkowskiego staje się nieskuteczny w stopniu poważnie zagrażającym funkcjonowaniu WESA oraz jest poddany nieproporcjonalnej presji powodującej wyjątkowo duże i pilne zapotrzebowanie na ten system, a przy tym dane państwo członkowskie nie podejmuje wystarczających działań w celu zaradzenia tej presji, w tym nie zwraca się do Agencji o pomoc operacyjną i techniczną ani nie wyraża zgody na inicjatywę Agencji służącą udzieleniu takiej pomocy lub nie stosuje się do zaleceń Komisji wynikających z monitorowania, Komisja powinna mieć możliwość przedstawienia Radzie wniosku dotyczącego aktu wykonawczego wskazującego środki do podjęcia przez Agencję oraz wymagającego od tego państwa członkowskiego współpracy przy realizacji tych środków. Uprawnienia do przyjmowania takiego aktu wykonawczego należy powierzyć Radzie z powodu ewentualnego politycznie delikatnego charakteru środków do podjęcia oraz możliwego wpływu takich środków na zadania organów krajowych. Agencja powinna mieć możliwość interweniowania na podstawie tego aktu wykonawczego w zakresie pomocy dla państwa członkowskiego jeżeli jego system azylu lub system przyjmowania okaże się nieskuteczny w zakresie powodującym poważne skutki dla funkcjonowania WESA. Taka interwencja Agencji pozostaje bez uszczerbku dla jakichkolwiek postępowań w sprawie naruszeń wszczętych przez Komisję.
- (31) Aby zapewnić, by zespoły wsparcia ds. azylu, w tym eksperci oddelegowani z rezerwy ds. azylu, były w stanie skutecznie wykonywać swoje zadania z zastosowaniem odpowiednich środków, Agencja powinna móc nabywać lub brać w leasing sprzęt techniczny. Nie powinno to jednak wpływać na zobowiązanie przyjmujących państw członkowskich do zapewnienia Agencji niezbędnych urządzeń i sprzętu, umożliwiających udzielanie wymaganej pomocy operacyjnej i technicznej. Przed nabyciem lub wzięciem w leasing wyposażenia Agencja powinna przeprowadzić dogłębną analizę potrzeb oraz kosztów i korzyści.
- (32) W odniesieniu do państw członkowskich, których systemy azylowe i systemy przyjmowania znajdują się pod szczególną i nieproporcjonalną presją, zwłaszcza ze względu na położenie geograficzne lub sytuację demograficzną tych państw, Agencja powinna wspierać środki solidarnościowe w ramach Unii oraz wykonywać swoje zadania i obowiązki w zakresie relokacji lub transferu osób ubiegających się o ochronę międzynarodową lub osób korzystających z ochrony międzynarodowej w Unii, zapewniając przy tym, by nie nadużywano systemów azylowych i systemów przyjmowania.
- (33) Jeżeli dane państwo członkowskie doświadczą konkretnych i nieproporcjonalnych wyzwań związanych z migracją w szczególnych miejscach na granicach zewnętrznych, określanych jako obszary hotspotu, powinno być w stanie wystąpić do Agencji o pomoc operacyjną i techniczną. W takich przypadkach państwo członkowskie może liczyć na wzmocnione wsparcie operacyjne i techniczne ze strony zespołów wspierających zarządzanie migracjami, składających się z pochodzących z państw członkowskich zespołów ekspertów, oddelegowanych za pośrednictwem Agencji, Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europolu) ustanowionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 ⁽⁶⁾ lub innych właściwych unijnych organów, urzędów i agencji, a także ekspertów będących pracownikami Agencji oraz Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w celu zarządzania takimi wyzwaniami. Właściwe jest, aby Agencja pomagała Komisji w koordynacji między różnymi unijnymi organami, urzędami i agencjami na miejscu.
- (34) Na obszarach hotspotu państwa członkowskie współpracują, przy koordynacji ze strony Komisji, z odpowiednimi organami, urzędami i agencjami. Organy, urzędy i agencje Unii mają działać w ramach swoich mandatów i uprawnień. Komisja we współpracy z odpowiednimi organami, urzędami i agencjami Unii ma zapewniać, aby działania na obszarach hotspotu były zgodne z odnośnym prawodawstwem unijnym.
- (35) W celu wypełnienia swojej misji oraz w zakresie wymaganym do wywiązania się ze swoich zadań Agencja powinna współpracować z unijnymi organami, urzędami i agencjami, w szczególności z organami, urzędami i agencjami działającymi w obszarze sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, w sprawach objętych zakresem niniejszego rozporządzenia i w ramach ustaleń roboczych zawartych zgodnie z prawem i polityką Unii. Te ustalenia robocze podlegają uprzedniemu zatwierdzeniu przez Komisję.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), zastępujące i uchylające decyzje Rady 2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i 2009/968/WSiSW (Dz.U. L 135 z 24.5.2016, s. 53).

- (36) Istotne jest aby Agencja współpracowała z Europejską Siecią Migracyjną ustanowioną decyzją Rady 2008/381/WE (⁽⁷⁾), aby zapewnić efekt synergii i uniknąć powielania działań.
- (37) Agencja powinna współpracować z organizacjami międzynarodowymi, w szczególności UNHCR, w sprawach objętych zakresem niniejszego rozporządzenia i w ramach ustaleń roboczych, tak aby wykorzystać ich wiedzę ekspercką i wsparcie. W tym celu rola UNHCR oraz innych właściwych organizacji międzynarodowych powinna być w pełni uznana, a organizacje te powinny uczestniczyć w pracach Agencji. Te ustalenia robocze podlegają uprzedniemu zatwierdzeniu przez Komisję.
- (38) Agencja powinna ułatwić współpracę operacyjną między państwami członkowskimi i państwami trzecimi w sprawach związanych ze swoimi działaniami i w zakresie niezbędnym do realizacji swoich zadań. Agencja powinna również mieć możliwość współpracy z organami państw trzecich w sprawach objętych zakresem niniejszego rozporządzenia w ramach ustaleń roboczych, które podlegają uprzedniemu zatwierdzeniu przez Komisję. Agencja powinna działać zgodnie z polityką zewnętrzną Unii i właściwe jest, aby włączyła swoje działania zewnętrzne w szerszą współpracę strategiczną z państwami trzecimi. W żadnych okolicznościach w zakresie jej uprawnień nie wchodzi formułowanie niezależnej polityki zewnętrznej. W swojej współpracy z państwami trzecimi Agencja i państwa członkowskie powinny respektować prawa podstawowe określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”) oraz przestrzegać norm i standardów stanowiących część prawa Unii, w tym jeżeli działania prowadzone są na terytorium państw trzecich.
- (39) Agencja powinna móc oddelegowywać do odpowiednich państw trzecich własnych ekspertów jako urzędników łącznikowych w celu ułatwiania współpracy z państwami trzecimi w kwestach związanych z azylem. Przed oddelegowaniem urzędnika łącznikowego Agencja powinna ocenić sytuację w zakresie praw człowieka w danym państwie, aby zapewnić przestrzeganie przez to państwo niepodlegających odstępstwom norm dotyczących praw człowieka.
- (40) Agencja powinna prowadzić ścisły dialog ze społeczeństwem obywatelskim w celu wymiany informacji i gromadzenia wiedzy dotyczącej azylu. Agencja powinna powołać forum doradcze, które powinno stanowić mechanizm wymiany informacji i dzielenia się wiedzą w dziedzinie azylu. Forum doradcze powinno doradzać dyrektorowi wykonawczemu i Zarządowi w sprawach objętych zakresem niniejszego rozporządzenia. Ważne jest, aby skład i wielkość forum doradczego były określone z należyтым uwzględnieniem skuteczności jego działań oraz aby Agencja przydzielała forum doradczemu stosowne zasoby kadrowe i finansowe.
- (41) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w prawie międzynarodowym i unijnym, w tym w Karcie. Wszelkie działania Agencji powinny być prowadzone w sposób zapewniający pełne poszanowanie tych praw podstawowych i zasad, w szczególności prawa do azylu, zasady non refoulement, prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, w tym prawa do łączenia rodzin na mocy unijnego prawodawstwa, praw dziecka, prawa do ochrony danych osobowych oraz prawa do skutecznego środka prawnego i sprawiedliwego procesu. Należy zawsze brać pod uwagę prawa dziecka i specjalne potrzeby osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. Z tego względu Agencja powinna realizować swoje zadania z poszanowaniem dobra dziecka, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka, oraz z należyтым uwzględnieniem dobrobytu i rozwoju społecznego małoletniego, względów bezpieczeństwa oraz poglądów małoletniego stosownie do jego wieku i dojrzałości.
- (42) Jeżeli udzielana przez Agencję pomoc operacyjna i techniczna dotyczy osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, powinna być dostosowana do sytuacji tych osób zgodnie z wymogami unijnego i krajowego prawa azylowego.
- (43) Agencja powinna przyjąć i stosować strategię w zakresie praw podstawowych w celu monitorowania i zapewnienia poszanowania praw podstawowych.

(⁷) Decyzja Rady 2008/381/WE z dnia 14 maja 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskiej Sieci Migracyjnej (Dz.U. L 131 z 21.5.2008, s. 7).

- (44) Należy mianować niezależnego urzędnika ds. praw podstawowych, którego zadaniem będzie zapewnienie stosowania przez Agencję praw podstawowych podczas jej działań, a także propagowanie poszanowania praw podstawowych w Agencji zgodnie z Kartą, w tym dzięki zaproponowaniu strategii Agencji w zakresie praw podstawowych i zapewnieniu jej stosowania oraz rozpatrywaniu skarg otrzymywanych przez Agencję za pośrednictwem mechanizmu rozpatrywania skarg. W tym celu istotne jest, aby Agencja zapewniała urzędnikowi ds. praw podstawowych stosowne zasoby oraz personel odpowiedni do jej mandatu i wielkości.
- (45) Agencja powinna opracować mechanizm rozpatrywania skarg, za który odpowiedzialny jest urzędnik ds. praw podstawowych. Celem mechanizmu rozpatrywania skarg powinno być zapewnienie, aby prawa podstawowe były przestrzegane we wszystkich działaniach Agencji. Mechanizm rozpatrywania skarg powinien być mechanizmem administracyjnym. Urzędnik ds. praw podstawowych powinien być odpowiedzialny za rozpatrywanie skarg otrzymanych przez Agencję zgodnie z zasadami dobrego administrowania. Ważne jest, aby mechanizm rozpatrywania skarg był skuteczny i zapewniał podejmowanie właściwych działań w następstwie skarg. Mechanizm rozpatrywania skarg pozostaje bez uszczerbku dla dostępu do środków administracyjnych i sądowych, a skorzystanie z niego nie stanowi wymogu do wystąpienia o zastosowanie takich środków. Mechanizm rozpatrywania skarg nie powinien być wykorzystywany do kwestionowania decyzji organu krajowego w sprawie poszczególnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. Istotne jest, aby w razie konieczności państwa członkowskie prowadziły dochodzenia. Aby zwiększyć przejrzystość i rozliczalność, Agencja powinna przedstawiać sprawozdanie dotyczące mechanizmu rozpatrywania skarg w ramach rocznego sprawozdania na temat sytuacji w dziedzinie azylu w Unii. Ważne jest, aby roczne sprawozdanie Agencji na temat sytuacji w dziedzinie azylu w Unii obejmowało w szczególności liczbę otrzymanych przez nią skarg, rodzaje naruszeń praw podstawowych, w miarę możliwości odnośne operacje oraz środki następcze podjęte przez Agencję i państwa członkowskie.
- (46) Komisja i państwa członkowskie powinny być reprezentowane w Zarządzie Agencji, aby mogły realizować politykę i sprawować nadzór polityczny nad działalnością Agencji. Zarząd powinien nadawać ogólny kierunek działaniom Agencji i dbać o to, aby Agencja wypełniała swoje zadania. W miarę możliwości zalecane jest, aby Zarząd składał się z dyrektorów operacyjnych organów azylowych państw członkowskich lub ich przedstawicieli oraz, aby wszystkie strony reprezentowane w Zarządzie dokładały starań, by ograniczyć rotację swych przedstawicieli w celu zapewnienia ciągłości prac Zarządu. Zarządowi należy nadać niezbędne uprawnienia, w szczególności do ustanawiania budżetu, kontroli jego wykonania, przyjmowania odpowiednich zasad finansowych, ustanawiania przejrzystych procedur podejmowania decyzji przez Agencję oraz powoływania dyrektora wykonawczego i zastępcy dyrektora wykonawczego. Właściwe jest, aby zarządzanie Agencją i jej funkcjonowanie były zgodne z zasadami wspólnego podejścia do zdecentralizowanych agencji Unii, przyjętego w dniu 19 lipca 2012 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję.
- (47) Agencja powinna być niezależna w sprawach operacyjnych i technicznych oraz posiadać autonomię prawną, administracyjną i finansową. W tym celu konieczne i właściwe jest, aby Agencja była agencją unijną posiadającą osobowość prawną i wykonującą uprawnienia nałożone na nią niniejszym rozporządzeniem.
- (48) Agencja powinna składać sprawozdanie ze swojej działalności Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (49) Aby zagwarantować autonomię Agencji, powinna ona posiadać własny budżet, przy czym jego znaczną część powinien stanowić wkład Unii. Finansowanie Agencji będzie podlegać porozumieniu osiągniętemu przez władzę budżetową, zgodnie z pkt 27 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych⁽⁸⁾. Procedura budżetowa Unii powinna mieć zastosowanie do wkładu Unii i wszelkich innych dotacji, którymi obciążany jest budżet ogólny Unii. Kontrola sprawozdań finansowych powinna być przeprowadzana przez Trybunał Obrachunkowy.
- (50) Ważne jest aby roczne skonsolidowane sprawozdanie dotyczące działalności Agencji przedstawiało wydatki z rozbiciem na poszczególne główne rodzaje działalności.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

- (51) Zasoby finansowe udostępniane przez Agencję w formie dotacji, porozumień delegowanych lub umów zgodnie z niniejszym rozporządzeniem nie mogą skutkować podwójnym finansowaniem z innych krajowych, unijnych lub międzynarodowych źródeł finansowych.
- (52) Do Agencji należy stosować rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/715 ⁽⁹⁾.
- (53) Do Agencji należy stosować w sposób nieograniczony rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹⁰⁾; powinna ona przystąpić do Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Wspólnot Europejskich dotyczącego dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽¹¹⁾.
- (54) Do Agencji należy stosować rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1049/2001 ⁽¹²⁾.
- (55) Wszelkie przetwarzanie danych osobowych przez Agencję w ramach niniejszego rozporządzenia powinno się odbywać zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 ⁽¹³⁾ oraz z poszanowaniem zasad konieczności i proporcjonalności. Agencja powinna przetwarzać dane osobowe wyłącznie w celu wykonywania zadań związanych z udzielaniem pomocy operacyjnej i technicznej państwom członkowskim, przesiedleniami i ułatwianiem wymiany informacji z państwami członkowskimi, europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Europolem lub Agencją Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojustem) ustanowioną rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 ⁽¹⁴⁾, oraz w celu analizowania informacji dotyczących sytuacji w zakresie azylu, do celów przeprowadzania kontroli wyrywkowych w celach związanych z procesem monitorowania, do celów potencjalnie rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, w ramach informacji otrzymanych podczas wykonywania zadań w zespołach wspierających zarządzanie migracjami na obszarach hotspotu oraz zadań administracyjnych. Wszelkie przetwarzanie danych osobowych powinno być ściśle ograniczone do danych osobowych koniecznych do tych celów oraz powinno odbywać się zgodnie z zasadą proporcjonalności. Zakazane powinno być wszelkie dalsze przetwarzanie zachowanych danych osobowych do celów innych niż określone w niniejszym rozporządzeniu.
- (56) Wszelkie dane osobowe przetwarzane przez Agencję, z wyjątkiem danych przetwarzanych do celów administracyjnych, należy usunąć po upływie 30 dni. Dłuższy okres przechowywania nie jest konieczny do celów, do których Agencja przetwarza dane osobowe w ramach niniejszego rozporządzenia.
- (57) Wrażliwe dane osobowe, konieczne do oceny kwalifikowalności danego obywatela państwa trzeciego do ochrony międzynarodowej, należy przetwarzać jedynie do celów ułatwienia rozpatrzenia wniosku o ochronę międzynarodową, do celów udzielenia niezbędnej pomocy w ramach procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową lub do celów przesiedlenia. Takie przetwarzanie powinno być ograniczone do danych ściśle niezbędnych do przeprowadzenia pełnej oceny wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w interesie osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową.

⁽⁹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/715 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów utworzonych na podstawie TFUE oraz Traktatu Euratom, o których mowa w art. 70 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 (Dz.U. L 122 z 10.5.2019, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, s. 15.

⁽¹²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz zastąpienia i uchylenia decyzji Rady 2002/187/WSiSW (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 138).

- (58) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁽¹⁵⁾ ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez państwa członkowskie, prowadzonego z zastosowaniem niniejszego rozporządzenia, chyba że takie przetwarzanie dokonywane jest przez właściwe organy państw członkowskich do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania lub ścigania czynów zabronionych lub wykonywania kar, w tym do celów ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobiegania takim zagrożeniom.
- (59) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680⁽¹⁶⁾ ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy państw członkowskich do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania lub ścigania czynów zabronionych lub wykonywania kar, w tym do celów ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobiegania takim zagrożeniom zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- (60) Przepisy ustanowione w rozporządzeniu (UE) 2016/679 dotyczące ochrony praw i wolności osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych, a w szczególności ich prawa do ochrony danych osobowych, które ich dotyczą, należy doprecyzować w odniesieniu do odpowiedzialności za przetwarzanie danych, do ochrony praw osób, których dane dotyczą, oraz do nadzoru nad ochroną danych, w szczególności w przypadku niektórych sektorów.
- (61) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia – a mianowicie: ułatwienie wdrożenia i poprawa funkcjonowania WESA, wzmocnienie praktycznej współpracy i wymiany informacji między państwami członkowskimi w kwestiach dotyczących azylu, propagowanie unijnych przepisów azylowych i norm operacyjnych w celu zapewnienia wysokiego stopnia jednolitości procedur azylowych, warunków przyjmowania oraz oceny potrzeb w zakresie ochrony w całej Unii, monitorowanie operacyjnego i technicznego stosowania WESA, a także zwiększenie pomocy operacyjnej i technicznej udzielanej państwom członkowskim w zakresie zarządzania ich systemem azylowym i systemem przyjmowania, w szczególności państwom członkowskim zmagającym się z nieproporcjonalną presją wywieraną na ich system azylowy i system przyjmowania – nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (62) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (63) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (64) Uwzględniając fakt, że Dania dotychczas przyczyniała się do praktycznej współpracy między państwami członkowskimi w obszarze azylu, Agencja powinna ułatwiać współpracę operacyjną z Danią. W tym celu należy zaprosić przedstawiciela Danii do uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach Zarządu, bez prawa głosu.
- (65) Aby wypełniać swoją rolę, Agencja powinna być otwarta na udział państw, które zawarły z Unią umowy, na mocy których przyjęły one i stosują prawo Unii w dziedzinie objętej niniejszym rozporządzeniem, w szczególności Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii. W konsekwencji, zważywszy, że Liechtenstein, Norwegia i Szwajcaria

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

uczestniczą w działaniach EASO na podstawie zawartych przez te państwa z Unią umów w sprawie ich uczestnictwa w EASO, Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Szwajcaria powinny móc uczestniczyć w działalności Agencji i przyczyniać się do praktycznej współpracy między państwami członkowskimi i Agencją zgodnie z warunkami określonymi w istniejących lub nowych umowach roboczych. W tym celu przedstawiciele Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii powinni mieć możliwość uczestniczenia w zebraniach Zarządu jako obserwatorzy.

- (66) Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kompetencje krajowych organów azylowych państw członkowskich w zakresie decydowania w sprawie indywidualnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- (67) Celem niniejszego rozporządzenia jest zmiana i rozszerzenie przepisów rozporządzenia (UE) nr 439/2010. Biorąc pod uwagę znaczną liczbę i istotny charakter zmian, które mają zostać dokonane, dla celów jasności niniejsze rozporządzenie powinno zostać zastąpione w całości w odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszym rozporządzeniem. Agencja ustanowiona na mocy niniejszego rozporządzenia powinna zastąpić EASO ustanowiony rozporządzeniem (UE) nr 439/2010 i przejąć jego funkcje, a rozporządzenie to należy w związku z tym uchylić. W odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszym rozporządzeniem odesłania do uchylonego rozporządzenia odczytuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.
- (68) Przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące mechanizmu służącego operacyjnemu i technicznemu monitorowaniu stosowania wspólnego europejskiego systemu azylowego są powiązane między innymi z systemem ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, ustanowionym rozporządzeniem (UE) nr 604/2013. Ponieważ system ustanowiony tym rozporządzeniem może ulec zmianie, za konieczne uznaje się odroczenie stosowania tych przepisów do dnia 31 grudnia 2023 r. Ponadto przepisy dotyczące tego mechanizmu monitorowania, które odnoszą się do przyjmowania zaleceń skierowanych do danego państwa członkowskiego, oraz przepisy, które dotyczą sytuacji nieproporcjonalnej presji lub nieskuteczności systemów azylowych i systemów przyjmowania, wiążą się bardziej bezpośrednio z aspektami rozporządzenia (UE) nr 604/2013 dotyczącymi odpowiedzialności i znajdują się pod wpływem tych aspektów. Ponieważ rozporządzenie to może zostać zastąpione nowym aktem prawnym, który jest obecnie przedmiotem negocjacji, a także zważywszy na znaczenie odnośnych aspektów takiego nowego aktu prawnego, przepisy te należy stosować dopiero od dnia zastąpienia tego rozporządzenia, chyba że rozporządzenie to zostanie zastąpione przed dniem 31 grudnia 2023 r., w którym to przypadku przepisy te należy stosować od dnia 31 grudnia 2023 r.
- (69) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁷⁾ skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 21 września 2016 r. ⁽¹⁸⁾,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ 1

AGENCJA UNII EUROPEJSKIEJ DS. AZYLU

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu (zwaną dalej „Agencją”). Agencja zastępuje Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) ustanowiony rozporządzeniem (UE) nr 439/2010 i przejmuje jego funkcje.
2. Agencja przyczynia się do zapewniania skutecznego i jednolitego stosowania unijnego prawa azylowego w państwach członkowskich w sposób zapewniający pełne poszanowanie praw podstawowych. Agencja ułatwia i wspiera działania państw członkowskich w zakresie wdrażania wspólnego europejskiego systemu azylowego (WESA), w tym przez umożliwienie zbliżenia procedur oceny wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w całej Unii oraz przez koordynowanie i zacieśnianie praktycznej współpracy i wymiany informacji.

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 9 z 21.1.2017, s. 3.

Agencja poprawia funkcjonowanie wspólnego europejskiego systemu azylowego, w tym za pośrednictwem mechanizmu monitorowania, o którym mowa w art. 14, oraz udzielania państwom członkowskim wsparcia operacyjnego i technicznego, w szczególności, gdy ich systemy azylowe i systemy przyjmowania są poddane nieproporcjonalnej presji.

3. Agencja jest ośrodkiem wiedzy eksperckiej z racji swojej niezależności, naukowej i technicznej jakości wsparcia, jakiego udziela, i informacji, jakie gromadzi i upowszechnia, przejrzystości swoich procedur i metod operacyjnych, staranności w wykonywaniu przypisanych jej zadań, a także wsparcia informatycznego potrzebnego do wykonywania mandatu.

Artykuł 2

Zadania

1. Do celów art. 1 Agencja wykonuje następujące zadania:
 - a) ułatwia, koordynuje i zacieśnia praktyczną współpracę i wymianę informacji między państwami członkowskimi w odniesieniu do ich systemów azylowych i systemów przyjmowania;
 - b) gromadzi i analizuje informacje o charakterze jakościowym i ilościowym na temat sytuacji azylowej oraz wdrażania WESA;
 - c) wspiera państwa członkowskie w wykonywaniu zadań i obowiązków w ramach WESA;
 - d) wspiera państwa członkowskie w odniesieniu do szkolenia, a w stosownych przypadkach zapewnia szkolenie ekspertów z państw członkowskich ze wszystkich krajowych administracji, sądów i trybunałów oraz krajowych organów odpowiedzialnych za kwestie azylu, w tym przez opracowanie europejskiego programu szkoleń dla pracowników służb azylowych;
 - e) sporządza i regularnie aktualizuje sprawozdania i inne dokumenty zawierające informacje o sytuacji w danych państwach trzecich, w tym o państwach pochodzenia, na poziomie Unii;
 - f) tworzy i koordynuje europejskie sieci informacji o państwach trzecich;
 - g) organizuje działania i koordynuje wysiłki państw członkowskich zmierzające do opracowania wspólnej analizy dotyczącej sytuacji w państwach pochodzenia oraz wytycznych;
 - h) dostarcza informacji i analiz dotyczących państw trzecich w związku z koncepcją bezpiecznego kraju pochodzenia i koncepcją bezpiecznego kraju trzeciego (zwanymi dalej „koncepcjami bezpiecznych krajów”);
 - i) udziela państwom członkowskim wsparcia operacyjnego i technicznego, w szczególności, gdy ich systemy azylowe i systemy przyjmowania są poddane nieproporcjonalnej presji;
 - j) zapewnia państwom członkowskim odpowiednie wsparcie w wykonywaniu ich zadań i obowiązków wynikających z rozporządzenia (UE) nr 604/2013;
 - k) pomaga w relokacji lub transferze osób ubiegających się o ochronę międzynarodową lub z niej korzystających na terytorium Unii;
 - l) powołuje i oddelegowuje zespoły wsparcia ds. azylu;
 - m) powołuje rezerwę ekspertów ds. azylu zgodnie z art. 19 ust. 6 (zwaną dalej „rezerwą ds. azylu”);
 - n) nabywa i udostępnia niezbędny sprzęt techniczny dla zespołów wsparcia ds. azylu i oddelegowuje ekspertów z rezerwy ds. azylu;
 - o) opracowuje normy operacyjne, wskaźniki, wytyczne i najlepsze praktyki w odniesieniu do wdrażania prawa Unii dotyczącego azylu;
 - p) oddelegowuje urzędników łącznikowych do państw członkowskich;
 - q) monitoruje operacyjne i techniczne stosowanie wspólnego europejskiego systemu azylowego w celu wspierania państw członkowskich w zwiększaniu skuteczności ich systemów azylowych i systemów przyjmowania;
 - r) wspiera państwa członkowskie w ich współpracy z państwami trzecimi w kwestiach związanych z zewnętrznym wymiarem WESA, w tym przez oddelegowywanie urzędników łącznikowych do państw trzecich;
 - s) pomaga państwom członkowskim w działaniach związanych z przesiedleniami.

2. Agencja uczestniczy, z własnej inicjatywy, w działaniach komunikacyjnych w dziedzinach objętych jej mandatem. Agencja podaje do wiadomości publicznej rzetelne i wyczerpujące informacje o swej działalności. Agencja nie angażuje się w działania komunikacyjne, które wpływają negatywnie na realizację zadań, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Działania komunikacyjne są prowadzone bez uszczerbku dla art. 65 i zgodnie z właściwymi planami komunikacji i rozpowszechniania informacji, przyjętymi przez Zarząd.

Artykuł 3

Krajowe punkty kontaktowe ds. komunikacji

Każde państwo członkowskie wyznacza co najmniej jeden krajowy punkt kontaktowy do celów komunikacji z Agencją w kwestiach związanych z zadaniami, o których mowa w art. 2.

ROZDZIAŁ 2

PRAKTYCZNA WSPÓŁPRACA I WYMIANA INFORMACJI NA TEMAT AZYLU

Artykuł 4

Obowiązek współpracy w dobrej wierze i wymiany informacji

1. Agencja i organy krajowe odpowiedzialne za sprawy azylu i imigracji oraz inne właściwe służby współpracują w dobrej wierze.
2. W celu wykonywania zadań i obowiązków nałożonych na nie na mocy niniejszego rozporządzenia, w szczególności spoczywającego na Agencji obowiązku wykonywania zadań, o których mowa w art. 2, Agencja i organy krajowe odpowiedzialne za sprawy azylu i imigracji, a także inne właściwe służby prowadzą terminową i dokładną wymianę wszelkich niezbędnych informacji.
3. Agencja ściśle współpracuje z organami krajowymi odpowiedzialnymi za sprawy azylu i imigracji, z innymi właściwymi służbami oraz z Komisją. Agencja wykonuje swoje zadania bez uszczerbku dla obowiązków przydzielonych innym właściwym organom, urzędom i agencjom Unii. Agencja współpracuje z tymi organami, urzędami i agencjami, organizacjami międzyrządowymi, w szczególności z Wysokim Komisarzem Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) i innymi właściwymi organizacjami zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
4. Agencja organizuje, wspiera i koordynuje działania umożliwiające wymianę informacji między państwami członkowskimi, w tym w razie potrzeby przez ustanawianie sieci.
5. Jeżeli po wezwaniu dyrektor wykonawczy stwierdzi, że dane państwo członkowskie systematycznie nie reaguje na wezwania do przekazania Agencji informacji potrzebnych jej do wykonywania zadań zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, powiadamia o tym Zarząd i Komisję.

Artykuł 5

Analiza informacji na temat sytuacji azylowej

1. Agencja gromadzi i analizuje informacje na temat sytuacji azylowej w Unii i w państwach trzecich w zakresie, w jakim sytuacja ta może mieć wpływ na Unię – w tym aktualne informacje o podstawowych przyczynach migracji, o przepływach migracyjnych i uchodźczych, o obecności małoletnich bez opieki, o ogólnej zdolności przyjmowania i o potrzebach w zakresie przesiedleń w państwach trzecich oraz o możliwych przypadkach przybycia dużej liczby obywateli państw trzecich, co może wywrzeć nieproporcjonalną presję na systemy azylowe i systemy przyjmowania państw członkowskich – aby zapewnić państwom członkowskim terminowe i wiarygodne informacje oraz rozpoznać możliwe zagrożenia dla systemów azylowych i systemów przyjmowania państw członkowskich.

W celu określonym w akapicie pierwszym niniejszego ustępu Agencja ściśle współpracuje z Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a w stosownych przypadkach uwzględnia analizę ryzyka przeprowadzoną przez tę Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej na podstawie art. 29 rozporządzenia (UE) 2019/1896, aby zapewnić jak najwyższy poziom spójności i zbieżności informacji dostarczanych przez Agencję i Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

2. Agencja sporządza analizę na podstawie informacji przekazanych w szczególności przez państwa członkowskie, właściwe instytucje, organizacje, urzędy i agencje Unii, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ), oraz UNHCR, w szczególności sprawozdania UNHCR dotyczące globalnych potrzeb w zakresie przesiedleń. Agencja może także uwzględnić dostępne informacje pochodzące od właściwych organizacji na podstawie ich wiedzy fachowej.

3. Agencja zapewnia szybką wymianę istotnych informacji między państwami członkowskimi oraz z Komisją. Przedstawia również w terminowy i rzetelny sposób wyniki swojej analizy Zarządowi. Agencja przedstawia sprawozdanie ze swojej analizy Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 6

Informacje na temat wdrażania wspólnego europejskiego systemu azylowego

1. Agencja organizuje, koordynuje i wspiera wymianę informacji między państwami członkowskimi oraz między Komisją i państwami członkowskimi na temat wdrażania prawa Unii dotyczącego azylu.

2. Agencja tworzy bazy danych oraz portale internetowe dotyczące unijnych, krajowych i międzynarodowych instrumentów prawnych w zakresie azylu, w szczególności wykorzystując istniejące rozwiązania. W tych bazach danych lub na tych portalach internetowych nie przechowuje się ani nie publikuje żadnych danych osobowych, chyba że takie dane zostały pozyskane przez Agencję z publicznie dostępnych źródeł.

3. Bazy danych i portale internetowe, o których mowa w ust. 2, mają publicznie dostępne części zawierające:

- a) dane statystyczne odnoszące się do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej i decyzji podjętych przez krajowe organy odpowiedzialne za sprawy azylu;
- b) informacje na temat prawa krajowego i zmian prawnych w dziedzinie azylu, w tym orzecznictwa;
- c) istotne orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Artykuł 7

Urzędnicy łącznikowi w państwach członkowskich

1. Dyrektor wykonawczy wyznacza spośród personelu Agencji ekspertów, którzy mają zostać oddelegowani do państw członkowskich jako urzędnicy łącznikowi.

2. Dyrektor wykonawczy, w konsultacji z danym państwem członkowskim, przedstawia wniosek określający charakter i warunki oddelegowania oraz państwo członkowskie lub region, do którego urzędnik łącznikowy może być oddelegowany. Dyrektor wykonawczy może postanowić, że jeden urzędnik łącznikowy będzie odpowiedzialny za maksymalnie cztery państwa członkowskie geograficznie znajdujące się blisko siebie. Wniosek dyrektora wykonawczego podlega zatwierdzeniu przez Zarząd.

3. Dyrektor wykonawczy powiadamia dane państwo członkowskie o wyznaczeniu urzędników łącznikowych oraz wspólnie z tym państwem członkowskim określa miejsce oddelegowania.

4. Urzędnicy łącznikowi działają w imieniu Agencji i wspierają współpracę i dialog między Agencją a organami odpowiedzialnymi za azyl i imigrację, a także innymi właściwymi służbami. Urzędnicy łącznikowi w szczególności:

- a) pośredniczą w kontaktach między Agencją a organami odpowiedzialnymi za azyl i imigrację, a także innymi właściwymi służbami;

- b) pomagają w gromadzeniu informacji, o których mowa w art. 5, oraz wszelkich innych informacji wymaganych przez Agencję;
- c) przyczyniają się do wspierania stosowania unijnego prawodawstwa azylowego, w tym w odniesieniu do poszanowania praw podstawowych;
- d) na wniosek pomagają państwom członkowskim w przygotowywaniu planów awaryjnych dotyczących środków do podjęcia w celu zaradzenia ewentualnej nieproporcjonalnej presji na ich systemy azylowe i systemy przyjmowania;
- e) ułatwiają komunikację między państwami członkowskimi i między danym państwem członkowskim a Agencją oraz przekazują danemu państwu członkowskiemu odpowiednie informacje z Agencji, w tym informacje o trwającej pomocy;
- f) regularnie przedstawiają dyrektorowi wykonawczemu sprawozdania dotyczące sytuacji w zakresie azylu w danym państwie członkowskim oraz jego zdolności do skutecznego zarządzania swoim systemem azylowym i systemem przyjmowania.

Jeżeli w sprawozdaniach, o których mowa w akapicie pierwszym lit. f), wyrażono zastrzeżenia w związku z co najmniej jednym aspektem istotnym dla danego państwa członkowskiego, dyrektor wykonawczy niezwłocznie informuje o tym to państwo członkowskie. Sprawozdania te uwzględnia się na potrzeby mechanizmu monitorowania, o którym mowa w art. 14, i przekazuje danemu państwu członkowskiemu.

- 5. Do celów ust. 4 urzędnik łącznikowy utrzymuje regularny kontakt z organami krajowymi odpowiedzialnymi za azyl i imigrację, a także innymi właściwymi służbami, informując jednocześnie punkt kontaktowy wyznaczony przez dane państwo członkowskie.
- 6. Wykonując swoje obowiązki, urzędnicy łącznikowi przyjmują instrukcje wyłącznie od Agencji.

Artykuł 8

Szkolenia

- 1. Agencja opracowuje, rozwija i poddaje przeglądowi szkolenia dla swojego personelu oraz personelu właściwych krajowych administracji, sądów i trybunałów, a także krajowych organów odpowiedzialnych za sprawy azylu i przyjmowania.
- 2. Agencja rozwija szkolenia, o których mowa w ust. 1, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi oraz, w stosownych przypadkach, z Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej ustanowioną rozporządzeniem Rady (WE) nr 168/2007⁽¹⁹⁾, oraz z właściwymi podmiotami szkoleniowymi, instytucjami akademickimi, stowarzyszeniami prawników, sieciami szkoleniowymi i organizacjami.
- 3. Agencja rozwija europejski program szkoleń dla pracowników służb azylowych z uwzględnieniem istniejącej w Unii współpracy w dziedzinie azylu w celu propagowania najlepszych praktyk i wysokich norm we wdrażaniu unijnego prawa azylowego.

Państwa członkowskie opracowują odpowiednie szkolenie dla swoich pracowników zgodnie z ich obowiązkami wynikającymi z unijnego prawa azylowego na podstawie europejskiego programu szkoleń dla pracowników służb azylowych i włączają do tego szkolenia główne części tego programu.

- 4. Zapewnia się wysoki poziom szkoleń oferowanych przez Agencję; definiują one podstawowe zasady i najlepsze praktyki w celu zapewnienia większego zbliżenia administracyjnych metod i decyzji oraz praktyk prawnych, przy pełnym poszanowaniu niezawisłości krajowych sądów i trybunałów.

Szkolenia oferowane przez Agencję – będące częścią europejskiego programu szkoleń dla pracowników służb azylowych – obejmują w szczególności:

- a) międzynarodowe i unijne normy dotyczące praw podstawowych, a w szczególności postanowienia Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”), a także międzynarodowe i unijne prawo dotyczące azylu, w tym konkretne kwestie prawne i orzecznictwo;

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 168/2007 z dnia 15 lutego 2007 r. ustanawiające Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U. L 53 z 22.2.2007, s. 1).

- b) kwestie związane z ustaleniem, czy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową kwalifikuje się do takiej ochrony, a także prawa osób korzystających z ochrony międzynarodowej;
- c) zagadnienia związane z rozpatrywaniem wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- d) techniki przeprowadzania przesłuchań;
- e) ocenę dowodów;
- f) stosowne orzecznictwo sądów krajowych, TSUE, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz inne odpowiednie zmiany w dziedzinie prawa azylowego;
- g) kwestie związane z danymi daktyloskopijnymi, w tym aspekty ochrony danych, jakość danych i wymogi dotyczące bezpieczeństwa danych;
- h) wykorzystywanie ekspertyz medycznych i prawnych w procedurach o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- i) kwestie dotyczące sporządzania i wykorzystywania informacji o państwach trzecich;
- j) warunki przyjmowania;
- k) kwestie związane z małoletnimi, w szczególności z małoletnimi bez opieki, dotyczące oceny dobra dziecka, określonych gwarancji proceduralnych, takich jak poszanowanie prawa dziecka do bycia wysłuchanym i inne aspekty ochrony praw dziecka, technik określania wieku i warunków przyjmowania dzieci i rodzin;
- l) kwestie dotyczące osób ubiegających się o ochronę międzynarodową wymagających szczególnych gwarancji proceduralnych, osób ubiegających się o ochronę międzynarodową mających szczególne potrzeby w zakresie przyjmowania i innych osób w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem ofiar tortur, handlu ludźmi i powiązanych kwestii uwzględniających aspekt płci;
- m) kwestie związane z tłumaczeniem ustnym i mediacją kulturową;
- n) kwestie związane z przesiedleniem;
- o) kwestie związane z realizowaniem procedur relokacji;
- p) umiejętności w zakresie odporności i zarządzania stresem, w szczególności dla kadry kierowniczej.

5. Agencja przeprowadza szkolenia ogólne, szczególne lub tematyczne, a także szkolenia ad hoc, również z wykorzystaniem metodologii szkolenia instruktorów oraz e-uczenia się.

6. Agencja podejmuje inicjatywy konieczne do sprawdzenia, czy eksperci, w tym eksperci przez nią niezatrudnieni, wchodzący w skład zespołów wsparcia ds. azylu przeszli szkolenie związane z ich zadaniami i funkcją, które są niezbędne do ich uczestnictwa w działaniach operacyjnych organizowanych przez Agencję, a w razie potrzeby zadbania o to, by przeszli oni takie szkolenie.

W razie konieczności z wyprzedzeniem lub w momencie oddelegowania Agencja zapewnia ekspertom, o których mowa w akapicie pierwszym, specjalne szkolenie na temat operacyjnej i technicznej pomocy udzielanej danemu państwu członkowskiemu (zwanemu dalej „przyjmującym państwem członkowskim”).

7. Agencja może organizować działania szkoleniowe na terytorium państwa członkowskiego lub państwa trzeciego we współpracy z tym państwem członkowskim lub państwem trzecim.

ROZDZIAŁ 3

INFORMACJE DOTYCZĄCE PAŃSTW I WYTYCZNE

Artykuł 9

Informacje na temat państw trzecich na poziomie Unii

1. Agencja jest ośrodkiem gromadzenia istotnych, wiarygodnych, obiektywnych, rzetelnych i aktualnych informacji na temat odnośnych państw trzecich w sposób przejrzysty i bezstronny, z wykorzystaniem odpowiednich informacji, w tym informacji dotyczących dzieci oraz odnoszących się do płci, oraz ukierunkowanych informacji na temat osób należących do grup szczególnie wrażliwych i mniejszości. Agencja sporządza i regularnie aktualizuje sprawozdania i inne dokumenty zawierające informacje o odnośnych państwach trzecich na poziomie Unii, w tym informacje dotyczące kwestii tematycznych specyficznych dla odnośnych państw trzecich.

2. Agencja w szczególności:

- a) wykorzystuje wszelkie istotne źródła informacji, w tym informacje zebrane od organizacji międzynarodowych, w szczególności UNHCR i innych odpowiednich organizacji, w tym członków forum doradczego, o którym mowa w art. 50, instytucji, organów, urzędów i agencji Unii oraz ESDZ, a także za pośrednictwem sieci, o których mowa w art. 10, i misji informacyjnych;
- b) zarządza portalem internetowym gromadzącym i rozpowszechniającym informacje dotyczące odnośnych państw trzecich, składającym się z części publicznej dla ogółu użytkowników oraz części zastrzeżonej dla użytkowników będących pracownikami organów krajowych odpowiedzialnych za azyl i imigrację lub wszelkich innych organów upoważnionych przez państwo członkowskie do wyszukiwania informacji na temat państwa trzeciego, i dalej rozwija ten portal;
- c) opracowuje wspólny format i wspólną metodologię, w tym zakres zadań, zgodnie z wymogami unijnego prawa azylowego, sporządzania sprawozdań i innych dokumentów zawierających informacje dotyczące odnośnych państw trzecich na poziomie Unii.

Artykuł 10

Europejskie sieci informacji o państwach trzecich

1. Agencja zapewnia koordynację krajowych inicjatyw w zakresie informacji o państwach trzecich przez ustanawianie między państwami członkowskimi sieci informacji o państwach trzecich i zarządzanie nimi. Takie sieci mogą w razie potrzeby w poszczególnych przypadkach angażować posiadających odpowiednią wiedzę ekspertów zewnętrznych UNHCR oraz innych odpowiednich organizacji.

2. Celem sieci, o których mowa w ust. 1, jest umożliwienie państwom członkowskim w szczególności:

- a) wymiany i aktualizacji krajowych sprawozdań, innych dokumentów oraz innych odpowiednich informacji dotyczących państw trzecich, w tym kwestii tematycznych;
- b) składania do Agencji zapytań dotyczących konkretnych okoliczności faktycznych, które mogą wynikać z wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, bez uszczerbku dla przepisów dotyczących prywatności, ochrony danych oraz ustanowionych w prawie krajowym zasad poufności, i udzielania pomocy w odpowiadaniu na takie zapytania;
- c) wnoszenia wkładu w opracowywanie i aktualizowanie dokumentów na poziomie Unii dostarczających informacji o odnośnych państwach trzecich.

Artykuł 11

Wspólna analiza dotycząca państw pochodzenia i wytyczne

1. Aby wspierać zbliżenie procedur stosowania kryteriów oceny określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE⁽²⁰⁾, Agencja koordynuje wysiłki państw członkowskich zmierzające do opracowania wspólnej analizy na temat sytuacji w konkretnych państwach pochodzenia (zwanej dalej „wspólną analizą”), a także wytycznych pomagających państwom członkowskim w ocenie odnośnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Przy opracowywaniu wspólnej analizy i wytycznych Agencja uwzględnia najnowsze wytyczne UNHCR dotyczące kwalifikowalności odnośnie do oceny zapotrzebowania na ochronę międzynarodową osób ubiegających się o azyl pochodzących z konkretnych państw.

2. Dyrektor wykonawczy po konsultacji z Komisją przedkłada wytyczne Zarządowi do zatwierdzenia. Do wytycznych dołącza się wspólną analizę.

⁽²⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9).

3. Państwa członkowskie uwzględniają wspólną analizę i wytyczne podczas rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, bez uszczerbku dla ich kompetencji do podejmowania decyzji w sprawie indywidualnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.
4. Agencja zapewnia, aby wspólna analiza i wytyczne były regularnie poddawane przeglądowi i aktualizowane w razie konieczności. Takie przeglądy i aktualizacje przeprowadza się w przypadku, gdy zmieniła się sytuacja w danym państwie pochodzenia lub gdy istnieją obiektywne oznaki wskazujące, że wspólna analiza i wytyczne nie są wykorzystywane. Wszelkie przeglądy lub aktualizacje wspólnej analizy i wytycznych wymagają uprzedniej konsultacji z Komisją i zatwierdzenia przez Zarząd, o czym mowa w ust. 2.
5. Państwa członkowskie przedkładają Agencji wszelkie istotne informacje wskazujące, że konieczny jest przegląd wspólnej analizy i wytycznych lub ich aktualizacja.

Artykuł 12

Informacje i analizy na temat bezpiecznych krajów pochodzenia i bezpiecznych krajów trzecich

1. Agencja może wspierać państwa członkowskie w stosowaniu koncepcji bezpiecznego kraju zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE ⁽²¹⁾ poprzez dostarczanie informacji i analiz.
2. Agencja wspiera Komisję w zadaniach dotyczących koncepcji bezpiecznego kraju zgodnie z dyrektywą 2013/32/UE poprzez dostarczanie informacji i analiz.
3. Dostarczając informacji i analiz na mocy ust. 1 i 2 niniejszego artykułu Agencja kieruje się ogólnymi zasadami przewidzianymi w art. 9.
4. Agencja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie informacje i analizy sporządzane na mocy ust. 1 i 2 zarówno regularnie, jak i na żądanie.

ROZDZIAŁ 4

NORMY OPERACYJNE I WYTYCZNE

Artykuł 13

Normy operacyjne, wskaźniki, wytyczne i najlepsze praktyki

1. Agencja organizuje i koordynuje działania promujące prawidłowe i skuteczne wdrażanie prawa Unii dotyczącego azylu, w tym przez opracowywanie norm operacyjnych, wskaźników, wytycznych lub najlepszych praktyk w kwestiach związanych z azylem, oraz wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi w kwestiach związanych z azylem.
2. Agencja, z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu lub Komisji opracowuje normy operacyjne, wskaźniki, wytyczne i najlepsze praktyki odnoszące się do wdrażania prawa Unii w zakresie azylu.
3. Przy opracowywaniu norm operacyjnych, wskaźników, wytycznych i najlepszych praktyk, o których mowa w ust. 2, Agencja konsultuje się z Komisją, państwami członkowskimi oraz – w stosownych przypadkach – UNHCR. Agencja może też na podstawie odpowiedniej wiedzy specjalistycznej zasięgnąć opinii organizacji międzyrządowych lub innych, a także stowarzyszeń prawników i sieci ekspertów.

⁽²¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 60).

4. Zarząd przyjmuje normy operacyjne, wskaźniki, wytyczne i najlepsze praktyki, o których mowa w ust. 2. Po ich przyjęciu Agencja informuje państwa członkowskie i Komisję o takich normach operacyjnych, wskaźnikach, wytycznych i najlepszych praktykach.
5. Agencja pomaga państwom członkowskim, na ich wniosek, w stosowaniu norm operacyjnych, wskaźników, wytycznych i najlepszych praktyk, o których mowa w ust. 2, w ich systemach azylowych i systemach przyjmowania przez udzielenie niezbędnej wiedzy eksperckiej lub pomocy operacyjnej i technicznej.
6. Agencja uwzględnia te normy operacyjne, wskaźniki, wytyczne i najlepsze praktyki, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu do celów monitorowania mechanizmu, o którym mowa w art. 14.

ROZDZIAŁ 5

MONITOROWANIE

Artykuł 14

Mechanizm monitorowania stosowania wspólnego europejskiego systemu azylowego pod względem operacyjnym i technicznym

1. Agencja w ścisłej współpracy z Komisją opracowuje mechanizm monitorowania do celów monitorowania pod względem operacyjnym i technicznym stosowania WESA, aby zapobiegać ewentualnym nieprawidłowościom w systemach azylowych i systemach przyjmowania w państwach członkowskich lub identyfikować je, a także by ocenić ich zdolność i gotowość do działania w sytuacjach nieproporcjonalnej presji w celu zwiększenia skuteczności tych systemów.
2. Na wniosek dyrektora wykonawczego i w porozumieniu z Komisją Zarząd opracowuje wspólną metodologię na potrzeby mechanizmu monitorowania określonego w niniejszym rozdziale. Wspólna metodologia zawiera obiektywne kryteria wykorzystywane do monitorowania, opis metod, procesów i narzędzi mechanizmu monitorowania, takich jak praktyczne ustalenia dotyczące wizyt na miejscu, w tym wizyt zapowiadanych z niewielkim wyprzedzeniem, oraz zasady powoływania zespołów ekspertów.
3. Monitorowane obejmuje operacyjne i techniczne stosowanie wszystkich aspektów WESA, a w szczególności:
 - a) ustanowionego rozporządzeniem (UE) nr 604/2013 systemu ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, procedur ochrony międzynarodowej, stosowania kryteriów oceny potrzeb w zakresie ochrony i rodzaju przyznawanej ochrony, w tym w odniesieniu do poszanowania praw podstawowych, gwarancji ochrony dzieci oraz szczególnych potrzeb osób znajdujących się w trudnej sytuacji;
 - b) dostępności personelu i potencjału personelu w zakresie tłumaczeń pisemnych i ustnych, a także zdolności personelu do efektywnego rozpatrywania spraw azylowych i zarządzania nimi, w tym rozpatrywania odwołań, bez uszczerbku dla niezawisłości sądowej i z pełnym poszanowaniem organizacji wymiaru sprawiedliwości poszczególnych państw członkowskich;
 - c) warunków przyjmowania, zdolności, infrastruktury, wyposażenia i, w miarę możliwości, zasobów finansowych.
4. Monitorowanie może w szczególności odbywać się na podstawie informacji dostarczonych przez dane państwo członkowskie, analizy informacji na temat sytuacji azylowej, o której mowa w art. 5, oraz kontroli weryfikacyjnych.

Agencja może uwzględnić dostępne informacje pochodzące od właściwych międzyrządowych organizacji lub organów, w szczególności UNHCR, i innych odnośnych organizacji na podstawie ich wiedzy fachowej.

5. Agencja może przeprowadzać wizyty na miejscu do celów monitorowania. Agencja przeprowadza wizyty zapowiedziane z niewielkim wyprzedzeniem, jedynie do celów art. 15 ust. 2.
6. Państwa członkowskie, na wniosek Agencji, dostarczają jej informacji dotyczących aspektów wspólnego europejskiego systemu azylowego, o których mowa w ust. 3.

Na wniosek Agencji państwa członkowskie dostarczają jej informacji na temat planowania ewentualnościowego dotyczącego środków, jakie należy podjąć w celu zaradzenia ewentualnej nieproporcjonalnej presji na ich systemy azylu lub przyjmowania. Agencja – za zgodą danego państwa członkowskiego – pomaga państwom członkowskim w przygotowaniu i przeglądzie ich planowania ewentualnościowego.

7. Państwa członkowskie współpracują z Agencją, w tym poprzez ułatwianie wszelkich kontroli na miejscu przeprowadzanych do celów monitorowania. Dyrektor wykonawczy powiadamia z wystarczającym wyprzedzeniem dane państwa członkowskie o każdej z takich wizyt. W przypadku wizyt zapowiedzianych z niewielkim wyprzedzeniem dyrektor wykonawczy informuje dane państwo członkowskie 72 godziny przed rozpoczęciem takiej wizyty.

Artykuł 15

Procedura i działania następcze

1. Zarząd na podstawie wniosku dyrektora wykonawczego i w konsultacji z Komisją przyjmuje program do celów mechanizmu monitorowania, o którym mowa w art. 14, zwanego dalej „mechanizmem monitorowania”, obejmujący:

- a) operacyjne i techniczne stosowanie wszystkich aspektów wspólnego europejskiego systemu azylowego w każdym państwie członkowskim; oraz
- b) tematyczne lub szczególne aspekty wspólnego europejskiego systemu azylowego w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich.

W tym programie monitorowania wskazuje się, które systemy azylowe i systemy przyjmowania państw członkowskich mają być monitorowane w danym roku. Program monitorowania zapewnia, aby każde państwo członkowskie zostało poddane monitorowaniu co najmniej raz na pięć lat.

2. Jeżeli analiza informacji dotycząca sytuacji w zakresie sytuacji azylowej, o której mowa w art. 5, wzbudza poważne obawy co do funkcjonowania systemu azylowego lub systemu przyjmowania danego państwa członkowskiego, Agencja inicjuje monitorowanie albo z własnej inicjatywy w porozumieniu z Komisją, lub na wniosek Komisji.

3. Dyrektor wykonawczy przesyła wnioski z monitorowania danemu państwu członkowskiemu, w celu przedstawienia uwag, w tym, w stosownym przypadku, wskazania swoich potrzeb. Państwo członkowskie ma jeden miesiąc od daty otrzymania wniosków na zgłaszanie uwag.

4. Dyrektor wykonawczy na podstawie wniosków, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, i po uwzględnieniu uwag danego państwa członkowskiego oraz w konsultacji z Komisją sporządza projekt zaleceń. Projekt zaleceń określa środki do podjęcia przez dane państwo członkowskie, w tym w razie konieczności przy pomocy Agencji, a także terminy podjęcia przez dane państwo członkowskie wszelkich środków koniecznych do wyeliminowania niedociągnięć lub problemów ze zdolnością i gotowością zidentyfikowanych podczas monitorowania. Dyrektor wykonawczy przesyła projekt zaleceń danemu państwu członkowskiemu. Dane państwo członkowskie ma jeden miesiąc od daty otrzymania projektu zaleceń na przedstawienie do nich uwag. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, dane państwo członkowskie przedstawia swoje uwagi w terminie 15 dni.

Po uwzględnieniu uwag danego państwa członkowskiego dyrektor wykonawczy przedstawia wnioski i projekt zaleceń Zarządowi. Zarząd przyjmuje zalecenia decyzją podjętą przez dwie trzecie swoich członków z prawem głosu. Agencja przekazuje zalecenia Parlamentowi Europejskiemu. Agencja informuje Komisję o realizacji zaleceń.

5. Jeżeli dane państwo członkowskie nie realizuje środków określonych w zaleceniach Agencji, o których mowa w ust. 4, w określonym terminie, co powoduje poważne konsekwencje dla funkcjonowania wspólnego europejskiego systemu azylowego, Komisja – na podstawie swojej własnej oceny – przyjmuje zalecenia skierowane do tego państwa członkowskiego, określające środki niezbędne do zaradzenia niedociągnięciom, a w razie potrzeby szczególne środki, jakie powinna podjąć Agencja w celu wsparcia tego państwa członkowskiego.

6. Uwzględniając powagę niedociągnięć, Komisja może zorganizować kontrole na miejscu w danym państwie członkowskim. Komisja powiadamia dane państwa członkowskie z wystarczającym wyprzedzeniem o każdej z takich wizyt.

7. Państwo członkowskie składa Komisji sprawozdanie z realizacji zaleceń, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, w terminie określonym w tych zaleceniach. W przypadku gdy po upływie tego terminu dane państwo członkowskie nie zastosowało się do tych zaleceń, Komisja może przedstawić wniosek dotyczący aktu wykonawczego Rady zgodnie z art. 22 ust. 1.

8. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o wszelkich działaniach przeprowadzanych w następstwie monitorowania. Komisja przekazuje im także zalecenia, o których mowa w ust. 5, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oraz regu- larnie informuje te instytucje o postępach danego państwa członkowskiego w realizacji tych zaleceń.

ROZDZIAŁ 6

POMOC OPERACYJNA I TECHNICZNA

Artykuł 16

Pomoc operacyjna i techniczna udzielana przez Agencję

1. Agencja udziela państwom członkowskim pomocy operacyjnej i technicznej zgodnie z niniejszym rozdziałem:
 - a) na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego, w zakresie realizacji jego zobowiązań w ramach wspólnego europejskiego systemu azylowego;
 - b) na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego w przypadku, gdy jego system azylowy lub system przyjmowania znajdują się pod nieproporcjonalną presją;
 - c) na wniosek państwa członkowskiego zmagającego się z nieproporcjonalnymi wyzwaniami migracyjnymi i występującego o pomoc operacyjną i techniczną ze strony zespołów wspierających zarządzanie migracjami zgodnie z art. 21;
 - d) z własnej inicjatywy, za zgodą zainteresowanego państwa członkowskiego w przypadku, gdy system azylowy lub system przyjmowania danego państwa członkowskiego znajduje się pod nieproporcjonalną presją;
 - e) w przypadku gdy udziela ona pomocy operacyjnej i technicznej zgodnie z art. 22.
2. Agencja organizuje i koordynuje stosowną pomoc operacyjną i techniczną, która może spowodować zastosowanie co najmniej jednego z wymienionych poniżej środków operacyjnych i technicznych przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych:
 - a) pomoc państwom członkowskim w identyfikacji i rejestracji obywateli państw trzecich, w stosownych przypadkach w ścisłej współpracy z innymi organami, urzędami i agencjami Unii;
 - b) pomoc państwom członkowskim w przyjmowaniu i rejestracji wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej;
 - c) ułatwianie rozpatrywania przez właściwe organy krajowe wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej lub udzielanie tym organom wszelkiej niezbędnej pomocy w procedurze udzielania ochrony międzynarodowej;
 - d) ułatwienie państwom członkowskim realizacji wspólnych inicjatyw dotyczących rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej;
 - e) pomoc w dostarczaniu informacji na temat procedury udzielania ochrony międzynarodowej;
 - f) doradztwo, wsparcie lub koordynacja działań w zakresie tworzenia lub udostępniania ośrodków przyjmowania przez państwa członkowskie, w szczególności zakwaterowania w sytuacjach wyjątkowych, transportu i pomocy medycznej;
 - g) odpowiednie wsparcie państw członkowskich w wykonywaniu ich zadań i obowiązków wynikających z rozporządzenia (UE) nr 604/2013;

- h) pomoc w relokacji lub transferze osób ubiegających się o ochronę międzynarodową lub z niej korzystających na terytorium Unii;
- i) zapewnianie usług tłumaczenia ustnego;
- j) pomoc państwom członkowskim w zapewnianiu przestrzegania wszystkich niezbędnych gwarancji praw dziecka i ochrony dziecka, w szczególności w odniesieniu do małoletnich bez opieki;
- k) wspieranie państw członkowskich w identyfikowaniu osób ubiegających się o ochronę międzynarodową potrzebujących szczególnych gwarancji proceduralnych lub o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania lub innych osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, w tym małoletnich, oraz w kierowaniu tych osób do właściwych organów krajowych w celu udzielenia im odpowiedniej pomocy w oparciu o środki krajowe, a także w zapewnieniu funkcjonowania wszystkich niezbędnych zabezpieczeń dla takich osób;
- l) udział w zespołach wspierających zarządzanie migracjami na obszarach hotspotów, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2019/1896, w ścisłej współpracy z innymi właściwymi organami, urzędami i agencjami Unii;
- m) oddelegowanie zespołów wsparcia ds. azylu;
- n) w stosownych przypadkach zapewnianie wyposażenia technicznego dla zespołów wsparcia ds. azylu.

3. Agencja finansuje lub współfinansuje środków operacyjnych i technicznych określonych w ust. 2 ze swojego budżetu zgodnie z przepisami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.

4. Dyrektor wykonawczy ocenia wyniki środków operacyjnych i technicznych określonych w ust. 2 niniejszego artykułu. Dyrektor wykonawczy przekazuje Zarządowi szczegółowe sprawozdania oceniające wraz z uwagami urzędnika ds. praw podstawowych zgodnie z systemem sprawozdawczości i oceny przewidzianym w planach operacyjnych, o czym mowa w art. 18 ust. 2 lit. k), w terminie 60 dni od zakończenia stosowania tych środków, wraz z uwagami urzędnika ds. praw podstawowych. Agencja sporządza wyczerpującą analizę porównawczą tych wyników, która jest włączana do rocznego sprawozdania na temat sytuacji w dziedzinie azylu w Unii, o którym mowa w art. 69.

Artykuł 17

Procedura udzielania pomocy operacyjnej i technicznej

1. Państwa członkowskie kierują do dyrektora wykonawczego wnioski o pomoc na podstawie art. 16 ust. 1 lit. a), b) lub c). Wnioski te zawierają opis sytuacji i określenie celu wniosku oraz towarzyszy im szczegółowa ocena potrzeb, a w stosownych przypadkach opis środków już podjętych na poziomie krajowym.

2. Jeżeli dane państwo członkowskie zgadza się na proponowaną z inicjatywy Agencji pomoc, o której mowa w art. 16 ust. 1 lit. d), przedstawia ono Agencji szczegółową ocenę potrzeb, a w stosownych przypadkach opis środków już podjętych na poziomie krajowym.

3. Dyrektor wykonawczy ocenia, zatwierdza i koordynuje wnioski o pomoc, w tym wysyłanie zespołów wsparcia ds. azylu. Dyrektor wykonawczy niezwłocznie powiadamia Zarząd o otrzymaniu wniosku o pomoc na podstawie art. 16 ust. 1 lit. a), b) lub c) lub o propozycji Agencji dotyczącej udzielenia pomocy z własnej inicjatywy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. d). Dyrektor wykonawczy rozpatruje szczegółową ocenę potrzeb przedstawioną przez dane państwo członkowskie na podstawie art. 1 lub 2 niniejszego artykułu.

4. Agencja poddaje każdy wniosek dotyczący pomocy skierowany na podstawie art. 16 ust. 1 lit. a), b) lub c) oraz propozycję udzielenia pomocy z własnej inicjatywy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. d) dokładnej i wiarygodnej ocenie umożliwiającej określenie i zaproponowanie co najmniej jednego ze środków, o których mowa w art. 16 ust. 2 w celu zaspokojenia potrzeb danego państwa członkowskiego. W razie konieczności dyrektor wykonawczy może wysłać ekspertów z Agencji, by ocenili sytuację w państwie członkowskim wnioskującym o pomoc.

5. Dyrektor wykonawczy podejmuje decyzję o udzieleniu pomocy operacyjnej i technicznej, łącznie z wysłaniem zespołów wsparcia ds. azylu:

- a) w terminie trzech dni roboczych od daty otrzymania wniosku na podstawie art. 16 ust. 1 lit. a), b) lub c); lub
- b) w terminie trzech dni roboczych od daty, w której państwo członkowskie wyraziło zgodę na propozycję Agencji dotyczącą udzielenia pomocy z własnej inicjatywy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. d).

W przypadku gdy dyrektor wykonawczy wysłał do danego państwa członkowskiego ekspertów na podstawie ust. 4, podejmuje on decyzję, o której mowa w akapicie pierwszym w terminie pięciu dni roboczych od daty, o której mowa odpowiednio w lit. a) lub b).

Równocześnie z podjęciem decyzji na podstawie akapitu pierwszego dyrektor wykonawczy powiadamia na piśmie dane państwo członkowskie i Zarząd o swojej decyzji i podaje najważniejsze powody, na podstawie których została ona podjęta.

Artykuł 18

Plan operacyjny

1. W przypadku gdy ma być udzielona pomoc operacyjna i techniczna, dyrektor wykonawczy sporządza plan operacyjny we współpracy z przyjmującym państwem członkowskim. Dyrektor wykonawczy i przyjmujące państwo członkowskie uzgadniają plan operacyjny:

- a) w terminie dziesięciu dni roboczych od daty, w której została podjęta decyzja, o której mowa w art. 17 ust. 5, w przypadku wniosku o udzielenie pomocy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. a);
- b) w terminie pięciu dni roboczych od daty, w jakiej został podjęta decyzja, o której mowa w art. 17 ust. 5, w przypadku wniosku o udzielenie pomocy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. b); lub
- c) w terminie pięciu dni roboczych od daty, w której państwo członkowskie wyraziło zgodę na propozycję Agencji dotyczącą udzielenia pomocy z własnej inicjatywy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. d).

W razie potrzeby Agencja zasięga opinii uczestniczących państw członkowskich na temat planu operacyjnego za pośrednictwem krajowych punktów kontaktowych, o których mowa w art. 24.

2. Plan operacyjny jest wiążący dla Agencji, przyjmującego państwa członkowskiego i uczestniczącego państwa członkowskiego. Określa się w nim szczegółowo warunki oddelegowania zespołów wsparcia ds. azylu w ramach pomocy operacyjnej i technicznej, jaka ma być świadczona oraz aspekty organizacyjne, w tym:

- a) opis sytuacji oraz tryb funkcjonowania i cele oddelegowania zespołów wsparcia ds. azylu, w tym cel operacyjny;
- b) przewidywalny czas oddelegowania zespołów wsparcia ds. azylu;
- c) miejsce w przyjmującym państwie członkowskim, do którego zespoły wsparcia ds. azylu mają zostać oddelegowane;
- d) ustalenia logistyczne, w tym informacje dotyczące warunków pracy zespołów wsparcia ds. azylu;
- e) szczegółowy i jasny opis zadań i obowiązków zespołów wsparcia ds. azylu, w tym w odniesieniu do praw podstawowych;
- f) instrukcje dla zespołów wsparcia ds. azylu, w tym dotyczące krajowych i europejskich baz danych, z których mają prawo korzystać, oraz wyposażenia, którego mogą używać lub które mogą nosić przy sobie w przyjmującym państwie członkowskim;
- g) skład zespołów wsparcia ds. azylu pod względem profili i liczby ekspertów;
- h) sprzęt techniczny, w tym przepisy szczegółowe dotyczące między innymi warunków stosowania, transportu, a także inne przepisy odnoszące się do kwestii logistycznych i finansowych;
- i) działania w zakresie budowania potencjału związane z udzielaną pomocą operacyjną i techniczną;

- j) w odniesieniu do pomocy przy wnioskach o udzielenie ochrony międzynarodowej, w tym w odniesieniu do rozpatrywania takich wniosków, bez uszczerbku dla uprawnień państw członkowskich do podejmowania decyzji w sprawie poszczególnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, konkretne informacje na temat zadań, które zespoły wsparcia ds. azylu mogą wykonywać oraz wyraźny opis ich obowiązków i obowiązującego prawa unijnego, krajowego i międzynarodowego, w tym zasady odpowiedzialności;
- k) system sprawozdawczości i oceny zawierający poziomy odniesienia dla sprawozdania z oceny oraz termin składania sprawozdania z oceny końcowej;
- l) w stosownych przypadkach warunki współpracy z państwami trzecimi, innymi organami, urzędami i agencjami unijnymi lub organizacjami międzynarodowymi w ramach ich odpowiednich uprawnień;
- m) środki, zgodnie z którymi osoby potrzebujące ochrony międzynarodowej, ofiary handlu ludźmi, małoletni i wszystkie inne osoby w trudnej sytuacji są kierowane do właściwych organów krajowych udzielających stosownego wsparcia;
- n) praktyczne rozwiązania dotyczące mechanizmu rozpatrywania skarg, o którym mowa w art. 51.

3. W tych państwach członkowskich, w których UNHCR działa i ma potencjał, by przyczynić się do odpowiedzi na wnioski o udzielenie pomocy operacyjnej i technicznej na podstawie art. 16 ust. 1, Agencja koordynuje z UNHCR działania w zakresie realizacji planu operacyjnego, w stosownych przypadkach i za zgodą danego państwa członkowskiego.

4. W odniesieniu do ust. 2 lit. f), przyjmujące państwo członkowskie upoważnia ekspertów uczestniczących w pracach zespołów wsparcia ds. azylu do korzystania z europejskich baz danych oraz może upoważnić ich do korzystania ze swoich krajowych baz danych zgodnie z odnośnym unijnym i krajowym prawem dotyczącym dostępu do takich baz i korzystania z nich oraz w zakresie, w jakim jest to niezbędne do osiągnięcia celów i wykonania zadań opisanych w planie operacyjnym.

5. Wszelkie zmiany lub dostosowania planu operacyjnego wymagają zgody dyrektora wykonawczego i przyjmującego państwa członkowskiego, w razie konieczności po zasięgnięciu opinii uczestniczących państw członkowskich. Agencja bezzwłocznie wysyła kopię poprawionego lub dostosowanego planu operacyjnego do krajowych punktów kontaktowych uczestniczącego państwa członkowskiego, o których mowa w art. 24.

6. Dyrektor wykonawczy, po poinformowaniu przyjmującego państwa członkowskiego, wstrzymuje lub kończy oddelegowanie całości lub części zespołów wsparcia ds. azylu w przypadku gdy:

- a) warunki stosowania środków operacyjnych i technicznych, o których mowa w art. 16 ust. 2, nie są już spełniane;
- b) przyjmujące państwo członkowskie nie postępuje zgodnie z planem operacyjnym;
- c) po konsultacji z urzędnikiem ds. praw podstawowych dyrektor wykonawczy uzna, że przyjmujące państwo członkowskie dopuszcza się naruszeń praw podstawowych lub zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej, które to naruszenia mają poważny charakter lub mogą się powtarzać.

Artykuł 19

Skład zespołów wsparcia ds. azylu

1. Dyrektor wykonawczy określa skład każdego zespołu wsparcia ds. azylu. Zespoły wsparcia ds. azylu składają się z:
- a) ekspertów zatrudnionych w Agencji;
 - b) ekspertów z państw członkowskich;
 - c) ekspertów oddelegowanych przez państwa członkowskie do pracy w Agencji; lub
 - d) innych ekspertów, którzy są zatrudnieni przez Agencję.

Określając skład zespołu wsparcia ds. azylu, dyrektor wykonawczy uwzględnia szczególne warunki, jakie panują w danym państwie członkowskim. Skład zespołu wsparcia ds. azylu jest zgodny z planem operacyjnym.

2. Na wniosek dyrektora wykonawczego Zarząd decyduje o profilach i łącznej liczbie ekspertów, którzy wejdą w skład zespołów wsparcia ds. azylu. Identyczna procedura obowiązuje w przypadku wszelkich późniejszych zmian dotyczących profili i łącznej liczby ekspertów.

3. Państwa członkowskie wnoszą wkład w tworzenie zespołów wsparcia ds. azylu poprzez mianowanie ekspertów krajowych, którzy odpowiadają wymaganym profilom określonym decyzją Zarządu zgodnie z ust. 2. Liczba ekspertów udostępnianych przez każde państwo członkowskie na kolejny rok jest ustalana na podstawie rocznych dwustronnych negocjacji i porozumień między Agencją i danym państwem członkowskim.

Zgodnie z porozumieniami, o których mowa w akapicie pierwszym, państwa członkowskie oddają swoich własnych ekspertów lub ekspertów delegowanych do Agencji, do dyspozycji Agencji w celu ich oddelegowania, na jej wniosek. Jednak w przypadku, gdy państwo członkowskie znajduje się w wyjątkowej sytuacji poważnie wpływającej na możliwość realizowania zadań krajowych, nie ma ono obowiązku takiego udostępniania tych ekspertów.

4. Agencja zasila zespoły wsparcia ds. azylu własnymi ekspertami, w tym ekspertami zatrudnionymi i wyszkolonymi specjalnie do pracy w terenie i przeszkolonymi w co najmniej w podstawowym zakresie lub posiadającymi potwierdzone doświadczenie tłumaczami ustnymi, którzy mogą zostać zatrudnieni w przyjmującym państwie członkowskim, lub innymi ekspertami, którzy nie zostali zatrudnieni przez Agencję, a posiadają odpowiednie potwierdzone kompetencje i doświadczenie zgodnie z potrzebami operacyjnymi.

5. Agencja sporządza wykaz tłumaczy ustnych wchodzących w skład zespołów wsparcia ds. azylu. Państwa członkowskie wspierają Agencję w znalezieniu tłumaczy ustnych na potrzeby wykazu tłumaczy ustnych, w tym osób fizycznych, które nie są zatrudnione w administracji krajowej państw członkowskich. Wsparcie w zakresie tłumaczeń ustnych może być udzielane w drodze oddelegowania tłumaczy ustnych do danego państwa członkowskiego lub, w stosownych przypadkach, za pośrednictwem wideokonferencji.

6. Do celów oddelegowania zespołów wsparcia ds. azylu w ramach wniosków o udzielenie pomocy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. b), wniosków Agencji dotyczących udzielenia pomocy z własnej inicjatywy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. d) oraz pomocy udzielanej przez Agencję na podstawie art. 22, ustanawia się rezerwę ekspertów ds. azylu liczącą co najmniej 500 ekspertów. Ta rezerwa ekspertów ds. azylu stanowi rezerwę ekspertów oddanych do dyspozycji Agencji w trybie natychmiastowym. W tym celu każde państwo członkowskie udostępnia do rezerwy ekspertów ds. azylu liczbę ekspertów określoną w załączniku I. Na wniosek dyrektora wykonawczego Zarząd decyduje większością trzech czwartych głosów swoich członków z prawem głosu o profilach ekspertów, którzy mają zostać włączeni do rezerwy ekspertów ds. azylu. Identyczna procedura obowiązuje w przypadku wszelkich późniejszych zmian dotyczących profili ekspertów.

7. Dyrektor wykonawczy może sprawdzić, czy eksperci udostępnieni przez państwa członkowskie do rezerwy ekspertów ds. azylu zgodnie z ust. 6 odpowiadają profilom, o których decyduje Zarząd na podstawie tego ustępu. Przed oddelegowaniem dyrektor wykonawczy może zwrócić się do państwa członkowskiego o usunięcie eksperta z rezerwy ekspertów ds. azylu, w przypadku gdy ekspert ten nie posiada wymaganego profilu, i zastąpić go ekspertem posiadającym jeden z wymaganych profili.

8. Z zastrzeżeniem art. 22 ust. 5 i w przypadku sytuacji wyjątkowej, która poważnie wpływa na wywiązanie się z zadań krajowych, o czym świadczy analiza informacji na temat sytuacji azylowej, o której mowa w art. 5, państwo członkowskie może zwrócić się do Zarządu na piśmie o tymczasowe zwolnienie go z obowiązku udostępniania ekspertów do rezerwy ekspertów ds. azylu. W takim wniosku należy przedstawić wyczerpujące powody i informacje na temat sytuacji w tym państwie członkowskim. Zarząd decyduje większością trzech czwartych głosów członków z prawem głosu o tymczasowym zwolnieniu tego państwa członkowskiego z części wkładu określonego w załączniku I.

Artykuł 20

Oddelegowanie zespołów wsparcia ds. azylu

1. Agencja oddelegowuje do państw członkowskich zespoły wsparcia ds. azylu, by zapewniły one wsparcie operacyjne i techniczne na podstawie art. 16 ust. 1.

2. Z chwilą uzgodnienia planu operacyjnego zgodnie z art. 18 ust. 1 lub art. 22 ust. 2 dyrektor wykonawczy zwraca się do państw członkowskich o oddelegowanie ich ekspertów w terminie dziesięciu dni roboczych. Wniosek wraz z kopią planu operacyjnego przesyłany jest na piśmie krajowym punktom kontaktowym, o których mowa w art. 24, i zawiera przewidzianą datę oddelegowania.
3. Dyrektor wykonawczy deleguje zespoły wsparcia ds. azylu z rezerwy ekspertów ds. azylu w ramach wniosku o udzielenie pomocy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. b), propozycji Agencji dotyczącej udzielenia pomocy z własnej inicjatywy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. d) lub pomocy udzielanej przez Agencję na podstawie art. 22. Oddelegowanie ekspertów z rezerwy ds. azylu odbywa się w terminie siedmiu dni roboczych od daty uzgodnienia planu operacyjnego zgodnie z art. 18 ust. 1 lub art. 22 ust. 2.
4. Państwa członkowskie, bez zbędnej zwłoki, udostępniają ekspertów z rezerwy ekspertów ds. azylu na potrzeby ich oddelegowania zgodnie z ustaleniami dyrektora wykonawczego. Przyjmujące państwo członkowskie nie oddelegowuje ekspertów wchodzących w skład swojego ustalonego zespołu przeznaczonego do rezerwy ekspertów ds. azylu. Jeżeli stwierdza się ilościowy niedobór ekspertów, którzy mają zostać oddelegowani w ramach rezerwy ekspertów ds. azylu, Zarząd, na podstawie wniosku dyrektora wykonawczego, podejmuje decyzję o sposobie uzupełnienia tego niedoboru. Dyrektor wykonawczy przekazuje informacje odpowiednio Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji.
5. Państwo członkowskie, z którego ekspert został oddelegowany (zwane dalej „państwem członkowskim pochodzenia”), określa czas trwania oddelegowania. Oddelegowanie nie może trwać krócej niż 45 dni, chyba że pomoc operacyjna i techniczna jest wymagana na krótszy okres.
6. Dyrektor wykonawczy zwraca się do państwa członkowskiego o usunięcie eksperta z zespołu wsparcia ds. azylu w przypadku zachowania niezgodnego z etyką lub naruszenia mających zastosowanie zasad oddelegowania. W takich przypadkach dany ekspert nie jest brany pod uwagę na potrzeby przyszłego oddelegowania.
7. Za pośrednictwem dorocznego sprawozdania w sprawie sytuacji w dziedzinie azylu w Unii, o którym mowa w art. 69, Agencja informuje Parlament Europejski o liczbie ekspertów skierowanych i oddelegowanych do zespołów wsparcia ds. azylu zgodnie z niniejszym artykułem. W sprawozdaniu tym wymienione są państwa członkowskie, które powołały się w minionym roku na nadzwyczajną sytuację, o której mowa w art. 19 ust. 3 lub 8. Wymienione są w nim również przyczyny nadzwyczajnej sytuacji oraz zawiera ono informacje przekazane przez dane państwo członkowskie.

Artykuł 21

Zespoły wspierające zarządzanie migracjami

1. W przypadku gdy państwo członkowskie zwraca się o pomoc operacyjną i techniczną ze strony zespołów wspierających zarządzanie migracjami na podstawie art. 40 rozporządzenia (UE) 2019/1896, lub gdy zespoły wsparcia zarządzania migracjami zostają oddelegowane do obszarów hotspotów na podstawie art. 42 tego rozporządzenia, dyrektor wykonawczy współpracuje ściśle z Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej, gdy – zgodnie z art. 40 ust. 2 tego rozporządzenia – w koordynacji z innymi odpowiednimi organami, urzędami i agencjami unijnymi ocenia on wniosek państwa członkowskiego o pomoc i ocenę jego potrzeb w celu określenia kompleksowego pakietu pomocowego przewidującego różne działania koordynowane przez odpowiednie organy, urzędy i agencje unijne, które to działania mają być uzgodnione z danym państwem członkowskim.
2. Komisja, we współpracy z przyjmującym państwem członkowskim i właściwymi organami, urzędami i agencjami Unii, określa warunki współpracy na obszarze hotspotu i jest odpowiedzialna za koordynację działań zespołów wspierających zarządzanie migracjami.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, dyrektor wykonawczy wszczyna procedurę oddelegowania zespołów wsparcia ds. azylu w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami, w tym, w stosownych przypadkach, ekspertów z rezerwy ekspertów ds. azylu. Pomoc operacyjna i techniczna udzielana przez zespoły wsparcia ds. azylu, w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami może obejmować:
 - a) pomoc w kontrolowaniu obywateli państw trzecich, w tym ich identyfikację, rejestrację i – na wniosek przyjmującego państwa członkowskiego – pobieranie odbitek linii papilarnych oraz przekazywanie informacji na temat celu tych procedur;

- b) przekazywanie wstępnych informacji obywatelom państw trzecich, którzy chcą złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, oraz przekazywanie tych obywateli państw trzecich właściwym organom krajowym;
- c) dostarczanie osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową informacji na temat procedury ochrony międzynarodowej, w stosownych przypadkach warunków przyjmowania oraz relokacji, a także udzielania niezbędnej pomocy osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową lub potencjalnym osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową, które mogą zostać objęte relokacją;
- d) rejestrację wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej i – na wniosek przyjmującego państwa członkowskiego – ułatwianie rozpatrywania takich wniosków.

Artykuł 22

Sytuacja nieproporcjonalnej presji lub nieskuteczność systemu azylowego i systemu przyjmowania

1. Na wniosek Komisji przedstawiony na podstawie art. 15 ust. 7 Rada może niezwłocznie przyjąć decyzję w drodze aktu wykonawczego, wskazując na co najmniej jeden ze środków określonych w art. 16 ust. 2, które ma podjąć Agencja w celu wsparcia danego państwa członkowskiego i zobowiązując to państwo członkowskie do współpracy z Agencją przy wdrażaniu tych środków w przypadku gdy system azylowy lub system przyjmowania tego państwa członkowskiego staje się nieskuteczny w stopniu mającym poważne konsekwencje dla funkcjonowania wspólnego europejskiego systemu azylowego oraz gdy:

- a) system azylowy lub system przyjmowania w tym państwie członkowskim podlega nieproporcjonalnej presji, która powoduje wyjątkowo duże i pilne zapotrzebowanie na ten system, a to państwo członkowskie nie podejmuje wystarczających działań w celu wyeliminowania tej presji, w tym nie zwraca się o pomoc operacyjną i techniczną na podstawie art. 16 ust. 1 lit. a), b) lub c) ani nie wyraża zgody na propozycję Agencji dotyczącą udzielenia takiej pomocy z własnej inicjatywy na podstawie art. 16 ust. 1 lit. d); lub
- b) to państwo członkowskie nie przestrzega zaleceń Komisji, o których mowa w art. 15. ust. 5,

Rada przekazuje Parlamentowi Europejskiemu decyzje, o których mowa w akapicie pierwszym.

2. W terminie trzech dni roboczych od dnia przyjęcia przez Radę decyzji, o której mowa w ust. 1, dyrektor wykonawczy określa szczegóły praktycznego wdrożenia środków określonych w decyzji Rady. Równocześnie dyrektor wykonawczy sporządza plan operacyjny i przedkłada go danemu państwu członkowskiemu. Dyrektor wykonawczy i dane państwo członkowskie uzgadniają plan operacyjny w terminie trzech dni roboczych od jego przedłożenia.

3. Agencja oddelegowuje niezbędnych ekspertów z rezerwy ekspertów ds. azylu oraz ekspertów spośród własnego personelu, zgodnie z art. 20 ust. 3. W razie konieczności Agencja może oddelegować dodatkowe zespoły wsparcia ds. azylu.

4. Dane państwo członkowskie wykonuje decyzję Rady, o której mowa w ust. 1. W tym celu współpracuje z Agencją i niezwłocznie podejmuje niezbędne działania w celu ułatwienia wykonania wspomnianej decyzji oraz praktycznego wdrożenia środków określonych w tej decyzji i w planie operacyjnym, bez uszczerbku dla jego uprawnień do podejmowania decyzji w sprawie indywidualnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

5. Do celów niniejszego artykułu państwa członkowskie udostępniają na potrzeby oddelegowania z rezerwy ekspertów ds. azylu, określonych przez dyrektora wykonawczego ekspertów i nie mogą powoływać się na nadzwyczajną sytuację, o której mowa w art. 19 ust. 3 lub 8. Przyjmujące państwo członkowskie, nie oddelegowuje ekspertów wchodzących w skład jego ustalonego zespołu przeznaczonego do rezerwy ekspertów ds. azylu.

*Artykuł 23***Wyposażenie techniczne**

1. Bez uszczerbku dla zobowiązania przyjmującego państwa członkowskiego do zapewnienia obiektów i wyposażenia niezbędnych do udzielania przez Agencję pomocy operacyjnej i technicznej, o którą się do niej zwrócono, Agencja może rozmieścić w przyjmującym państwie członkowskim – w tym na jego wniosek – własne wyposażenie w stopniu, w jakim wyposażenie to może być potrzebne zespołom wsparcia ds. azylu, oraz w stopniu, w jakim może ono uzupełniać wyposażenie już udostępnione przez przyjmujące państwo członkowskie lub inne organy, urzędy i agencje unijne.
2. Agencja może nabywać lub brać w leasing wyposażenie techniczne na podstawie decyzji dyrektora wykonawczego po zasięgnięciu opinii Zarządu. Każdą decyzję o nabyciu lub najmie wyposażenia technicznego poprzedza dogłębna analiza potrzeb oraz kosztów i korzyści. Wszelkie wydatki związane z nabyciem lub leasingiem ujmowane są w budżecie Agencji zgodnie z przepisami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.
3. Agencja zapewnia bezpieczeństwo swojego wyposażenia przez cały cykl życia wyposażenia.

*Artykuł 24***Krajowy punkt kontaktowy**

Każde państwo członkowskie wyznacza krajowy punkt kontaktowy do celów komunikacji z Agencją we wszystkich kwestiach dotyczących pomocy operacyjnej i technicznej, o której mowa w art. 16 i 22.

*Artykuł 25***Urzędnik koordynujący Agencji**

1. Agencja zapewnia operacyjne wdrożenie wszystkich aspektów organizacyjnych, w tym obecność swoich pracowników, odnoszących się do oddelegowania zespołów wsparcia ds. azylu w czasie udzielania pomocy operacyjnej i technicznej na podstawie art. 16 lub art. 22.
2. Dyrektor wykonawczy wyznacza co najmniej jednego eksperta spośród pracowników Agencji, by pełnił obowiązki urzędnika koordynującego lub został oddelegowany w charakterze urzędnika koordynującego do celów ust. 1. Dyrektor wykonawczy informuje przyjmujące państwo członkowskie o wyznaczonych osobach.
3. Urzędnik koordynujący wspiera współpracę i koordynację między przyjmującym państwem członkowskim i uczestniczącymi państwami członkowskimi. Urzędnik koordynujący w szczególności:
 - a) pośredniczy w kontaktach między Agencją, przyjmującym państwem członkowskim i ekspertami uczestniczącymi w pracach zespołów wsparcia ds. azylu, świadcząc pomoc w imieniu Agencji we wszystkich kwestiach dotyczących warunków oddelegowania ekspertów;
 - b) monitoruje prawidłową realizację planu operacyjnego;
 - c) działa w imieniu Agencji w odniesieniu do wszelkich aspektów oddelegowania zespołów wsparcia ds. azylu i składa Agencji sprawozdania w odniesieniu do wszystkich tych aspektów;
 - d) składa sprawozdanie dyrektorowi wykonawczemu, w przypadkach gdy plan operacyjny nie jest odpowiednio wdrażany.
4. Dyrektor wykonawczy może upoważnić urzędnika koordynującego do uczestniczenia w rozstrzyganiu sporów dotyczących wykonania planu operacyjnego i oddelegowania zespołów wsparcia ds. azylu.
5. Wywiązując się ze swoich obowiązków, urzędnik koordynujący współpracuje ściśle z właściwymi organami krajowymi i przyjmuje instrukcje wyłącznie od dyrektora wykonawczego.

*Artykuł 26***Odpowiedzialność cywilna**

1. Przyjmujące państwo członkowskie jest odpowiedzialne zgodnie ze swoim prawem krajowym za szkody spowodowane przez ekspertów uczestniczących w pracach zespołu wsparcia ds. azylu działającego na jego terytorium w czasie wykonywania ich działań.
2. W przypadku gdy tego rodzaju szkoda została spowodowana wskutek rażącego niedbalstwa lub umyślnego naruszenia przepisów ze strony ekspertów uczestniczących w pracach zespołu wsparcia ds. azylu, przyjmujące państwo członkowskie może zwrócić się do państwa członkowskiego pochodzenia lub do Agencji o zwrot wszelkich kwot, jakie wypłaciło ono osobom poszkodowanym lub osobom uprawnionym w ich imieniu do otrzymania tych kwot.
3. Bez uszczerbku dla wykonywania swoich praw względem osób trzecich każde państwo członkowskie zrzeka się wszelkich roszczeń odszkodowawczych wobec przyjmującego państwa członkowskiego lub każdego innego państwa członkowskiego z tytułu wszelkich szkód, jakie poniosło, chyba że szkody nastąpiły wskutek rażącego niedbalstwa lub umyślnego naruszenia przepisów.
4. Wszelkie spory pomiędzy państwami członkowskimi lub spory pomiędzy państwami członkowskimi i Agencją dotyczące stosowania ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, których nie można rozstrzygnąć w drodze negocjacji, są przedkładane przez państwa członkowskie TSUE zgodnie z art. 273 TFUE.
5. Bez uszczerbku dla wykonywania swoich praw względem osób trzecich Agencja pokrywa koszty związane ze szkodami dotyczącymi jej sprzętu poniesionymi w okresie oddelegowania, z wyjątkiem przypadków rażącego niedbalstwa lub umyślnego naruszenia przepisów.

*Artykuł 27***Odpowiedzialność karna**

Podczas oddelegowania zespołu wsparcia ds. azylu oddelegowanych ekspertów traktuje się tak samo jak urzędników przyjmującego państwa członkowskiego w odniesieniu do wszelkich przestępstw, które mogą zostać popełnione przeciwko nim lub przez nich.

*Artykuł 28***Koszty**

1. Agencja pokrywa koszty ponoszone przez ekspertów uczestniczących w pracach zespołów wsparcia ds. azylu, w szczególności:
 - a) koszty związane z podróżą z państwa członkowskiego pochodzenia do przyjmującego państwa członkowskiego, podróżą z przyjmującego państwa członkowskiego do państwa członkowskiego pochodzenia oraz podróżami na terenie przyjmującego państwa członkowskiego do celów oddelegowania;
 - b) koszty związane ze szczepieniami;
 - c) koszty związane z potrzebą specjalnego ubezpieczenia;
 - d) koszty związane z opieką zdrowotną;
 - e) diety dzienne, w tym koszty zakwaterowania;
 - f) koszty związane z wyposażeniem technicznym Agencji;
 - g) wynagrodzenie ekspertów;
 - h) koszty transportu, w tym koszty wypożyczenia pojazdu oraz wszelkie koszty powiązane, takie jak ubezpieczenie, paliwo i opłaty drogowe;
 - i) koszty telekomunikacji.
2. Zarząd ustala szczegółowe zasady i w razie konieczności aktualizuje je o dane dotyczące zwrotu kosztów poniesionych przez ekspertów zgodnie z ust. 1.

ROZDZIAŁ 7

WYMIANA INFORMACJI I OCHRONA DANYCH

Artykuł 29

Systemy wymiany informacji

1. Agencja ułatwia wymianę informacji istotnych dla jej zadań z Komisją, państwami członkowskimi oraz, w stosownych przypadkach, z właściwymi organami, urzędami i agencjami Unii.
2. Agencja, we współpracy z Europejską Agencją ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA), ustanowioną rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1726 ⁽²²⁾, opracowuje i eksploatuje system informacyjny służący do wymiany informacji niejawnych zgodnie z decyzją Rady 2013/488/UE ⁽²³⁾ i decyzją Komisji (UE, Euratom) 2015/444 ⁽²⁴⁾ oraz danych osobowych, o których mowa w art. 31 i 32 niniejszego rozporządzenia z podmiotami, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 30

Ochrona danych

1. Podczas przetwarzania danych osobowych Agencja stosuje rozporządzenie (UE) 2018/1725.
2. Zarząd podejmuje środki umożliwiające stosowanie przez Agencję rozporządzenia (UE) 2018/1725, w tym środki dotyczące wyznaczania inspektora ochrony danych Agencji. Środki te podejmuje się po konsultacji z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych.
3. Bez uszczerbku dla art. 31 i 32 Agencja może przetwarzać dane osobowe w niezbędnych celach administracyjnych dotyczących personelu.
4. Zakazuje się przekazywania danych osobowych przetwarzanych przez Agencję oraz dalszego przekazywania przez państwa członkowskie danych osobowych przetwarzanych w ramach niniejszego rozporządzenia organom państw trzecich lub osobom trzecim, w tym organizacjom międzynarodowym.
5. Na zasadzie odstępstwa od ust. 4 Agencja może przekazać odpowiednim organizacjom międzynarodowym, z zastrzeżeniem świadomej i swobodnie wyrażonej zgody obywatela państwa trzeciego, wskazane wyłącznie do celów prowadzenia procedury przesiedleń, jego pełne imię i nazwisko, informacje na temat przebiegu procedury przesiedlenia, która go dotyczy oraz informacje dotyczące wyniku takiej procedury przesiedlenia, w zakresie niezbędnym do osiągnięcia tego celu. Takie dane osobowe nie są dodatkowo przetwarzane do żadnego innego celu ani przekazywane dalej.
6. W przypadku gdy przetwarzanie danych osobowych jest prowadzone przez ekspertów uczestniczących w pracach zespołów wsparcia ds. azylu zgodnie z wytycznymi przyjmującego państwa członkowskiego podczas udzielania pomocy operacyjnej i technicznej temu państwu członkowskiemu stosuje się rozporządzenie (UE) 2016/679.

⁽²²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1726 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA), zmiany rozporządzenia (WE) nr 1987/2006 i decyzji Rady 2007/533/WSiSW oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1077/2011 (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 99).

⁽²³⁾ Decyzja Rady 2013/488/UE z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 274 z 15.10.2013, s. 1).

⁽²⁴⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

*Artykuł 31***Cele przetwarzania danych osobowych**

1. Agencja przetwarza dane osobowe jedynie w koniecznym zakresie i do poniższych celów:
 - a) udzielania pomocy operacyjnej i technicznej zgodnie z art. 16 ust. 2 i art. 21 ust. 2 i 3;
 - b) przeprowadzania kontroli wyrywkowych do celów monitorowania, o którym mowa w art. 14;
 - c) ułatwiania wymiany informacji z właściwymi organami krajowymi, Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Europolem lub Eurojustem zgodnie z art. 37 i w ramach informacji uzyskanych w toku wykonywania zadań wymienionych w art. 21 ust. 3, jeżeli jest to konieczne do wykonywania ich zadań zgodnie z odnośnymi zakresami uprawnień;
 - d) analizowania informacji o sytuacji azyłowej, o której mowa w art. 5.
 - e) wspierania państw członkowskich w działaniach związanych z przesiedleniami.
2. Wszelkie przetwarzanie danych osobowych odbywa się zgodnie z zasadą proporcjonalności i jest ściśle ograniczone do danych osobowych niezbędnych do celów, o których mowa w ust. 1.
3. Państwa członkowskie lub inne organy, urzędy i agencje Unii przekazujące Agencji dane osobowe przekazują Agencji dane wyłącznie do celów, o których mowa w ust. 1. Zakazane jest wszelkie przetwarzanie zachowanych danych osobowych do celów innych niż te, o których mowa w ust. 1.
4. Państwa członkowskie lub inne organy, urzędy i agencje Unii przekazujące Agencji dane osobowe mogą w chwili przekazywania danych osobowych wskazać wszelkie ograniczenia dostępu lub wykorzystywania, ogólne lub szczegółowe, w tym w zakresie przekazywania, usuwania lub niszczenia. Jeżeli konieczność wprowadzenia takich ograniczeń pojawia się po przekazaniu danych osobowych, państwa członkowskie lub organy, urzędy lub agencje Unii odpowiednio informują o tym Agencję. Agencja przestrzega takich ograniczeń.

*Artykuł 32***Przetwarzanie danych osobowych w celu udzielania pomocy operacyjnej i technicznej i na potrzeby przesiedleń**

1. Przetwarzane przez Agencję dane osobowe, zgromadzone lub przekazane jej przez państwa członkowskie lub jej własnych pracowników w trakcie udzielania pomocy operacyjnej i technicznej państwom członkowskim oraz na potrzeby przesiedlenia, ograniczają się do następujących danych dotyczących obywateli państw trzecich:
 - a) pełnego imienia i nazwiska obywateli państw trzecich;
 - b) ich daty i miejsca urodzenia;
 - c) miejsca zamieszkania lub pobytu;
 - d) płci;
 - e) wieku;
 - f) obywatelstwa;
 - g) zawodu;
 - h) wykształcenia;
 - i) informacji dotyczących członków rodziny;
 - j) daty i miejsca przybycia;
 - k) odcisków palców;
 - l) danych dotyczących wizerunku twarzy; oraz
 - m) statusu w związku z ochroną międzynarodową.

2. Agencja może przetwarzać dane osobowe, o których mowa w ust. 1, w przypadku gdy jest to konieczne do następujących celów:

- a) podjęcia środka operacyjnego i technicznego na podstawie art. 16 ust. 2 lit. a), b), c), g) lub h);
- b) przekazania tych danych osobowych do Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Europolu lub Eurojustu w celu wykonania ich zadań zgodnie z ich odpowiednimi uprawnieniami i zgodnie z art. 30;
- c) przekazania tych danych osobowych krajowym organom właściwym ds. azylu i migracji i innym właściwym służbom zgodnie z prawem krajowym oraz krajowymi i unijnymi przepisami o ochronie danych;
- d) analizy informacji na temat sytuacji azylowej, o której mowa w art. 5;
- e) udzielenia państwom członkowskim pomocy w działaniach związanych z przesiedleniami.

3. W przypadku gdy jest to absolutnie konieczne dla środków operacyjnych i technicznych na podstawie art. 16 ust. 2 lit. c) lub do celów, o których mowa w ust. 2 lit. e) niniejszego artykułu, Agencja może w szczególnych przypadkach przetwarzać dane osobowe niezbędne do oceny, czy obywatel państwa trzeciego kwalifikuje się do ochrony międzynarodowej, oraz dane osobowe dotyczące stanu zdrowia obywatela państwa trzeciego lub jego szczególnie trudnej sytuacji. Te dane osobowe udostępnia się wyłącznie personelowi, który w danym przypadku potrzebuje tych danych. Personel ten chroni poufność tych danych. Takie dane osobowe nie są dodatkowo przetwarzane ani przekazywane dalej.

4. Agencja usuwa dane osobowe natychmiast po ich przekazaniu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Europolowi lub Eurojustowi, lub właściwym organom krajowym lub po ich wykorzystaniu na potrzeby analizy informacji na temat sytuacji azylowej, o której mowa w art. 5. W żadnym wypadku okres przechowywania danych nie może przekraczać 30 dni od daty pobrania lub uzyskania tych danych osobowych przez Agencję. W analizie informacji na temat sytuacji azylowej, o której mowa w art. 5, Agencja anonimizuje dane osobowe.

5. Agencja usuwa dane osobowe uzyskane do celów, o których mowa w art. 31 ust. 1 lit. e), usuwa się niezwłocznie, gdy nie są już potrzebne do celów, dla których zostały uzyskane, a w żadnym wypadku nie później niż 30 dni od daty przesiedlenia obywatela państwa trzeciego.

6. Bez uszczerbku dla innych praw przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2016/679, i w uzupełnieniu do informacji, o których mowa w art. 13 tego rozporządzenia, eksperci uczestniczący w pracach zespołów wsparcia ds. azylu przekazujący dane osobowe zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu udostępniają obywatelom państw trzecich, w momencie gromadzenia ich danych osobowych, dane kontaktowe odpowiedniego organu nadzoru odpowiedzialnego za monitorowanie i egzekwowanie przestrzegania tego rozporządzenia, oraz z zastrzeżeniem innych praw.

Artykuł 33

Współpraca z Danią

Agencja ułatwia współpracę operacyjną z Danią, w tym wymianę informacji i najlepszych praktyk w kwestiach objętych zakresem jej działalności.

Artykuł 34

Współpraca z państwami stowarzyszonymi

1. Agencja jest otwarta na współpracę z Islandią, Liechtensteinem, Norwegią i Szwajcarią.
2. Charakter, zakres i sposób udziału Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii w pracach Agencji jest określany w stosownych ustaleniach. Te ustalenia obejmują przepisy dotyczące udziału w inicjatywach podejmowanych przez Agencję, wkładów finansowych, udziału w spotkaniach Zarządu i pracowników. W odniesieniu do kwestii kadrowych ustalenia są zgodne z Regulaminem pracowniczym urzędników Unii Europejskiej (zwanym dalej „regulaminem pracowniczym”) i warunkami zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej (zwanymi dalej „warunkami zatrudnienia”), określonymi rozporządzeniem Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1.

*Artykuł 35***Współpraca z państwami trzecimi**

1. W kwestiach dotyczących działalności Agencji i w zakresie wymaganym do wypełniania jej zadań Agencja ułatwia i wspiera współpracę operacyjną między państwami członkowskimi i państwami trzecimi w ramach polityki zewnętrznej Unii, w tym w odniesieniu do ochrony praw podstawowych, i we współpracy z ESDZ. Agencja i państwa członkowskie propagują normy i standardy będące częścią prawa Unii i postępują zgodnie z nimi, w tym w trakcie realizowania działań na terytorium państw trzecich.
2. Agencja może współpracować z organami państw trzecich posiadającymi kompetencje w kwestiach objętych niniejszym rozporządzeniem w porozumieniu z delegaturami Unii i przy wsparciu z ich strony, w szczególności w celu rozpowszechniania norm Unii w zakresie azylu, wspierania państw trzecich w zakresie wiedzy fachowej i budowania zdolności na potrzeby ich własnych systemów azylowych i systemów przyjmowania, oraz w celu wdrażania regionalnych programów rozwoju i ochrony i innych działań. Agencja może prowadzić taką współpracę na podstawie ustaleń roboczych przyjętych z takimi organami zgodnie z prawem i polityką Unii. Zarząd decyduje o tych ustaleniach roboczych, które wymagają poprzedniej zgody Komisji. Agencja powiadamia Parlament Europejski i Radę przed zawarciem ustalenia roboczego.
3. W ramach współpracy z państwami trzecimi Agencja może wspierać państwa członkowskie we wdrażaniu programów przesiedleń na wniosek tego państwa członkowskiego.
4. W ramach polityki zewnętrznej Unii w stosownych przypadkach Agencja uczestniczy we wdrażaniu umów międzynarodowych zawartych przez Unię z państwami trzecimi w odniesieniu do kwestii objętych niniejszym rozporządzeniem.
5. Agencja może korzystać z finansowania unijnego zgodnie z przepisami stosownych instrumentów wspierających politykę zewnętrzną Unii. Agencja może realizować i finansować w państwach trzecich projekty pomocy technicznej dotyczące kwestii objętych niniejszym rozporządzeniem.
6. W sprawozdaniu rocznym na temat sytuacji w dziedzinie azylu w Unii, o którym mowa w art. 69, Agencja informuje Parlament Europejski o działaniach prowadzonych na podstawie niniejszego artykułu. Sprawozdanie to zawiera również ocenę współpracy z państwami trzecimi.

*Artykuł 36***Urzednicy łącznikowi w państwach trzecich**

1. Agencja może oddelegować ekspertów spośród swojego personelu w charakterze urzędników łącznikowych. Urzędnicy łącznikowi korzystają z możliwie najwyższego poziomu ochrony przy wykonywaniu zadań w państwach trzecich. Urzędnicy łącznikowi są oddelegowywani jedynie do państw trzecich, w których praktyki w zakresie zarządzania migracją i azylem są zgodne z niepodlegającymi odstępstwom standardami praw człowieka.
2. W ramach polityki zewnętrznej Unii priorytetowy charakter ma oddelegowanie urzędników łącznikowych do tych państw trzecich, które – jak wynika z analizy informacji dotyczących ich sytuacji azylowej, o której mowa w art. 5 – stanowią kraje pochodzenia lub tranzytu w odniesieniu do migracji powiązanej z azylem. Oddelegowanie urzędników łącznikowych podlega zatwierdzeniu przez Zarząd.
3. Do zadań urzędników łącznikowych należy, zgodnie z prawem Unii i w pełnym poszanowaniu praw podstawowych, ustanawianie i utrzymywanie kontaktów z właściwymi organami państw trzecich, do których zostali oddelegowani, w celu gromadzenia informacji, wnoszenie wkładu w ustanowienie zarządzania migracją dostosowanego do wymogów udzielania ochrony oraz – w stosownych przypadkach – ułatwianie dostępu do legalnych sposobów migracji do Unii osobom potrzebującym ochrony, w tym za pomocą przesiedleń. Urzędnicy łącznikowi ściśle koordynują swoje działania z delegaturami Unii, a także, w stosownych przypadkach, z międzynarodowymi organizacjami i organami, w szczególności UNHCR.

4. Decyzja Agencji o oddelegowaniu urzędników łącznikowych do państw trzecich jest uzależniona od otrzymania uprzedniej opinii Komisji. Parlament Europejski niezwłocznie otrzymuje pełne informacje o tych działaniach.

Artykuł 37

Współpraca z organami, urzędami i agencjami Unii

1. Agencja współpracuje z organami, urzędami i agencjami Unii, które prowadzą działalność związana jest z jej obszarem działań, w szczególności z organami, urzędami i agencjami działającymi w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, które są właściwe w kwestiach objętych niniejszym rozporządzeniem.
2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się, z zastrzeżeniem uzyskania wcześniejszej zgody Komisji, w ramach ustaleń roboczych zawartych z organami, urzędami i agencjami Unii, o których mowa w tym ustępie. Agencja informuje Parlament Europejski i Radę o wszelkich takich ustaleniach roboczych.
3. Współpraca, o której mowa w ust. 1, tworzy efekt synergii wśród właściwych organów, urzędów i agencji Unii i zapobiega powielaniu pracy realizowanej przez każdy z organów, urzędów lub każdą z agencji Unii zgodnie z zakresem ich uprawnień.

Artykuł 38

Współpraca z Biurem UNHCR i innymi organizacjami międzynarodowymi

Agencja współpracuje z organizacjami międzynarodowymi, w szczególności z UNHCR, w obszarach regulowanych niniejszym rozporządzeniem, w ramach ustaleń roboczych dokonanych z takimi organami zgodnie z Traktatami oraz instrumentami określającymi uprawnienia takich organizacji. Zarząd decyduje o ustaleniach roboczych, które wymagają uprzedniej zgody Komisji. Agencja informuje Parlament Europejski i Radę o wszelkich takich ustaleniach roboczych.

ROZDZIAŁ 8

STRUKTURA ORGANIZACYJNA AGENCJI

Artykuł 39

Struktura administracyjna i kierownicza

Strukturę administracyjną i kierowniczą Agencji tworzą:

- a) Zarząd, który pełni funkcje określone w art. 41;
- b) dyrektor wykonawczy, który wykonuje obowiązki określone w art. 47;
- c) zastępca dyrektora wykonawczego, jak stanowi art. 48;
- d) urzędnik ds. praw podstawowych, jak stanowi art. 49; oraz
- e) forum doradcze, jak stanowi art. 50.

Artykuł 40

Skład Zarządu

1. W skład Zarządu wchodzi jeden przedstawiciel z każdego państwa członkowskiego oraz dwóch przedstawicieli Komisji. Każdy przedstawiciel posiada prawo głosu.
2. W Zarządzie zasiada jeden przedstawiciel UNHCR. Przedstawiciel ten nie posiada prawa głosu.

3. Każdy członek Zarządu ma zastępcę. Zastępca reprezentuje członka Zarządu pod jego nieobecność.
4. Członków Zarządu i ich zastępców powołuje się przez wzgląd na ich wiedzę i kwalifikacje w dziedzinie azyłu, biorąc pod uwagę odpowiednie umiejętności menedżerskie, administracyjne i budżetowe. Wszystkie zainteresowane strony dążą do osiągnięcia równowagi pod względem liczby mężczyzn i kobiet w składzie Zarządu.
5. Kadencja członków Zarządu wynosi cztery lata. Kadencja ta może zostać odnowiona. Po upływie kadencji lub w przypadku ustąpienia członkowie pełnią funkcję do czasu odnowienia ich mianowania lub powołania ich następców.

Artykuł 41

Funkcje Zarządu

1. Zarząd nadaje ogólny kierunek działaniom Agencji i dba o to, aby Agencja wypełniała swoje zadania. W szczególności Zarząd:
 - a) przyjmuje, większością dwóch trzecich głosów jego członków z prawem głosu, roczny budżet Agencji i pełni inne funkcje związane z budżetem Agencji na podstawie rozdziału 9;
 - b) przyjmuje skonsolidowane sprawozdanie roczne dotyczące działalności Agencji i do dnia 1 lipca każdego roku przesyła je Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu i podaje je do wiadomości publicznej;
 - c) przyjmuje przepisy finansowe mające zastosowanie do Agencji zgodnie z art. 56;
 - d) podejmuje wszelkie decyzje umożliwiające Agencji wykonywanie jej uprawnień, których zakres określono w niniejszym rozporządzeniu;
 - e) przyjmuje strategię zwalczania nadużyć finansowych, proporcjonalną do ryzyka nadużyć finansowych, uwzględniając koszty i korzyści środków planowanych do wdrożenia jako część tej strategii;
 - f) przyjmuje zasady dotyczące zapobiegania konfliktom interesów w odniesieniu do swych członków i zarządzania takimi konfliktami;
 - g) na podstawie analizy potrzeb przyjmuje i regularnie aktualizuje plany komunikacji i rozpowszechniania informacji, o których mowa w art. 2 ust. 2;
 - h) przyjmuje swój regulamin wewnętrzny;
 - i) wykonuje, zgodnie z ust. 2, w odniesieniu do pracowników Agencji, uprawnienia powierzone organowi powołującemu na mocy regulaminu pracowniczego oraz uprawnienia powierzone organowi uprawnionemu do zawierania umów o pracę na mocy warunków zatrudnienia (zwanemu dalej „organem powołującym”);
 - j) przyjmuje odpowiednie przepisy wykonawcze w celu wprowadzenia w życie regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego;
 - k) mianuje dyrektora wykonawczego i jego zastępcę, wykonuje uprawnienia dyscyplinarne w stosunku do nich i w razie potrzeby podejmuje decyzje o przedłużeniu ich mandatu lub usunięciu ich ze stanowiska zgodnie z art. 46 i 48, stosownie do przypadku;
 - l) mianuje urzędnika ds. praw podstawowych, zgodnie z regulaminem pracowniczym i warunkami zatrudnienia, spośród kandydatów zaproponowanych przez dyrektora wykonawczego;
 - m) powołuje księgowego, zgodnie z regulaminem pracowniczym i warunkami zatrudnienia, który zachowuje całkowitą niezależność w wykonywaniu swoich obowiązków;
 - n) przyjmuje sprawozdanie roczne na temat sytuacji w dziedzinie azyłu w Unii, zgodnie z art. 69;
 - o) podejmuje wszelkie decyzje dotyczące tworzenia systemów informatycznych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, w tym portalu informacyjnego, o którym mowa w art. 9 ust. 2 lit. b);
 - p) przyjmuje szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 zgodnie z art. 63 niniejszego rozporządzenia;

- q) podejmuje środki umożliwiające stosowanie przez Agencję rozporządzenia (UE) 2018/1725, w tym środki dotyczące mianowania inspektora ochrony danych Agencji;
- r) przyjmuje politykę kadrową Agencji zgodnie art. 60;
- s) przyjmuje co roku dokument programowy Agencji zgodnie art. 42;
- t) podejmuje wszelkie decyzje w sprawie tworzenia struktur wewnętrznych Agencji i, w stosownych przypadkach, ich modyfikacji;
- u) zapewnia odpowiednie działania następcze w odniesieniu do ustaleń i zaleceń wynikających ze sprawozdań z audytu wewnętrznego lub zewnętrznego oraz ocen, jak również uzyskanych w rezultacie dochodzeń przeprowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF);
- v) przyjmuje normy operacyjne, wskaźniki, wytyczne i najlepsze praktyki opracowane przez Agencję zgodnie z art. 13 ust. 2;
- w) zatwierdza wytyczne dotyczące informacji o krajach pochodzenia i przegląd lub aktualizację tych wytycznych zgodnie z art. 11 ust. 2 i 4;
- x) przyjmuje decyzję ustanawiającą wspólną metodologię dla mechanizmu monitorowania, o którym mowa w art. 14;
- y) przyjmuje program monitorowania operacyjnego i technicznego stosowania wspólnego europejskiego systemu azylowego zgodnie z art. 15 ust. 1;
- z) przyjmuje zalecenia w następstwie procedury monitorowania zgodnie z art. 15 ust. 4;
- aa) decyduje o profilach i łącznej liczbie ekspertów, którzy będą do dyspozycji zespołów wsparcia ds. azyłu oraz rezerwy ekspertów ds. azyłu, zgodnie z art. 19 ust. 2 i 6;
- ab) przyjmuje strategię w zakresie stosunków z państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi w kwestiach podlegających kompetencjom Agencji, a także ustalenia robocze z Komisją dotyczące wdrożenia takiej strategii;
- ac) upoważnia do przyjmowania ustaleń roboczych i zatwierdza je zgodnie z art. 35, 37 i 38.

2. Zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego Zarząd przyjmuje – na podstawie art. 2 ust. 1 regulaminu pracowniczego i art. 6 warunków zatrudnienia – decyzję nadającą odpowiednie uprawnienia organu powołującego dyrektorowi wykonawczemu i ustanawiającą warunki, zgodnie z którymi możliwe jest zawieszenie tego nadania takich uprawnień organu powołującego. Dyrektor wykonawczy jest uprawniony do dalszego przekazania uprawnień organu powołującego.

Jeżeli wymagają tego szczególne okoliczności, Zarząd może – w drodze decyzji – zawiesić tymczasowo nadanie uprawnień organu powołującego dyrektorowi wykonawczemu i uprawnień dalej przekazanych przez dyrektora wykonawczego oraz wykonywać je samodzielnie lub przekazać je jednemu ze swoich członków lub też członkowi personelu innemu niż dyrektor wykonawczy.

3. Zarząd może powołać niewielką Radę Wykonawczą, by wspierała Zarząd oraz dyrektora wykonawczego w przygotowaniu decyzji, programów i działań, które podlegają przyjęciu przez Zarząd. W razie konieczności Rada Wykonawcza może podjąć w trybie pilnym określone decyzje tymczasowe w imieniu Zarządu, w szczególności w kwestiach zarządzania administracyjnego. Rada Wykonawcza nie podejmuje decyzji, które muszą zostać przyjęte większością dwóch trzecich albo trzech czwartych głosów członków Zarządu. Zarząd może przekazać Radzie Wykonawczej wykonywanie określonych, ściśle zdefiniowanych zadań, w szczególności gdy takie przekazanie poprawiłoby skuteczność działania Agencji. Zarząd nie może przekazać Radzie Wykonawczej zadań związanych z decyzjami, które muszą zostać przyjęte większością dwóch trzecich albo trzech czwartych głosów członków Zarządu. W celu powołania Rady Wykonawczej Zarząd ustanawia jej regulamin wewnętrzny. Ten regulamin wewnętrzny w szczególności uwzględnia skład Rady Wykonawczej i jej funkcje.

Artykuł 42

Program wieloletni i roczne programy prac

1. Zarząd przesyła projekt dokumentu programowego zawierający program wieloletni i program roczny, oparty na projekcie przedstawionym przez dyrektora wykonawczego, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji do dnia 31 stycznia każdego roku. Zarząd przesyła również wszelkie późniejsze zaktualizowane wersje projektów dokumentu programowego Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji.

Do dnia 30 listopada każdego roku Zarząd przyjmuje większością dwóch trzecich głosów swoich członków z prawem głosu dokument programowy, uwzględniając opinię Komisji oraz – w odniesieniu do programu wieloletniego – po zasięgnięciu opinii Parlamentu Europejskiego. Zarząd przekazuje projekt dokumentu programowego Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komisji.

Dokument programowy staje się ostatecznym po ostatecznym przyjęciu budżetu ogólnego Unii i w razie potrzeby podlega odpowiednim dostosowaniom.

2. Program wieloletni określa ogólne strategiczne programowanie w perspektywie średnio- i długoterminowej, w tym cele, oczekiwane rezultaty i wskaźniki skuteczności działania. Program wieloletni określa również programowanie w zakresie zasobów, w tym budżetu wieloletniego i liczebności personelu.

W programie wieloletnim określa się strategiczne obszary interwencji oraz wyjaśnia się, jakie działania należy podjąć dla osiągnięcia celów w nim określonych. Program wieloletni obejmuje strategię dotyczącą stosunków z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, o których mowa odpowiednio w art. 35 i 38, działania związane z tą strategią oraz specyfikację powiązanych z nią zasobów.

Program wieloletni jest wdrażany za pomocą rocznych programów prac. Program wieloletni jest aktualizowany co roku i w miarę potrzeby, w szczególności w celu uwzględnienia wyników oceny, o której mowa w art. 70.

3. Roczny program prac zawiera szczegółowe cele oraz oczekiwane wyniki, a także wskaźniki skuteczności działania. Roczny program prac zawiera również opis działań, które mają być finansowane, oraz określenie zasobów finansowych i ludzkich przydzielonych do każdego działania, zgodnie z zasadami zadaniowego budżetowania i zarządzania. Roczny program prac jest spójny z programem wieloletnim, o którym mowa w ust. 2. Roczny program prac jednoznacznie określa zadania, które zostały dodane, zmienione lub skreślone w stosunku do poprzedniego roku budżetowego.

4. Zarząd dokonuje zmiany przyjętego rocznego programu prac w przypadku powierzenia Agencji nowego zadania.

Wszelkie znaczące zmiany w rocznym programie prac przyjmuje się w drodze tej samej procedury, która obowiązuje w przypadku pierwotnego rocznego programu prac. Zarząd może powierzyć dyrektorowi wykonawczemu uprawnienie do wprowadzania do rocznego programu prac zmian innych niż istotne.

Artykuł 43

Przewodniczący Zarządu

1. Spośród członków z prawem głosu Zarząd wybiera przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. Przewodniczący i zastępca przewodniczącego są wybierani większością dwóch trzecich członków Zarządu z prawem głosu.

Zastępca przewodniczącego zastępuje automatycznie przewodniczącego, jeżeli nie jest on w stanie wykonywać swoich obowiązków.

2. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego trwa cztery lata i może zostać jednokrotnie odnowiona. Jeżeli jednak w którymkolwiek momencie swojej kadencji tracą oni status członków Zarządu, ich kadencja kończy się automatycznie w tym samym dniu.

Artykuł 44

Posiedzenia Zarządu

1. Posiedzenia Zarządu zwołuje przewodniczący.
2. W obradach Zarządu, bez prawa głosu, bierze udział dyrektor wykonawczy.

3. Przedstawiciel UNHCR nie uczestniczy w posiedzeniach, w trakcie których Zarząd wykonuje funkcje określone w art. 41 ust. 1 lit. e), f), i), j), k), p), r), s), t) lub u), lub w art. 41 ust. 2, oraz gdy Zarząd decyduje o udostępnieniu zasobów finansowych na finansowanie działań UNHCR, o czym mowa w art. 52, w celu umożliwienia Agencji korzystania z wiedzy fachowej UNHCR.
4. Zarząd zbiera się co najmniej dwa razy do roku na posiedzeniach zwyczajnych. Ponadto Zarząd zbiera się z inicjatywy przewodniczącego, na wniosek Komisji lub na wniosek jednej trzeciej swoich członków.
5. Zarząd może zapraszać do udziału w swoich posiedzeniach w charakterze obserwatora każdą osobę, której opinia może mieć znaczenie.
6. Do wysłania swojego przedstawiciela do udziału w posiedzeniach Zarządu zapraszana jest Dania.
7. Członkowie oraz zastępcy członków Zarządu mogą korzystać podczas posiedzeń z pomocy doradców lub ekspertów, z zastrzeżeniem jego regulaminu wewnętrznego.
8. Agencja zapewnia Zarządowi obsługę sekretariatu.

Artykuł 45

Zasady głosowania Zarządu

1. Jeżeli nie postanowiono inaczej, Zarząd podejmuje decyzje bezwzględną większością głosów swoich członków z prawem głosu.
2. Każdy członek z prawem głosu ma jeden głos. W przypadku nieobecności członka z prawem głosu do wykonywania jego prawa głosu uprawniony jest jego zastępca.
3. Przewodniczący bierze udział w głosowaniu.
4. Dyrektor wykonawczy nie bierze udziału w głosowaniu.
5. Przedstawiciele państw członkowskich, które nie uczestniczą w pełni w dorobku Unii w dziedzinie azylu, nie biorą udziału w głosowaniu, jeżeli Zarząd ma przyjąć operacyjne standardy, wskaźniki, wytyczne lub najlepsze praktyki odnoszące się wyłącznie do unijnego instrumentu azylowego, którym państwa członkowskie przez nich reprezentowane nie są związane.
6. Bardziej szczegółowe zasady głosowania, zwłaszcza okoliczności, w których członek Zarządu może występować w imieniu innego członka Zarządu, określone są w regulaminie wewnętrznym Zarządu.

Artykuł 46

Dyrektor wykonawczy

1. Dyrektor wykonawczy jest członkiem personelu i jest zatrudniany w Agencji na czas określony zgodnie z art. 2 lit. a) warunków zatrudnienia.
2. Komisja zgłasza co najmniej trzech kandydatów na stanowisko dyrektora wykonawczego na podstawie wykazu powstałego po opublikowaniu ogłoszenia o wolnym stanowisku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej oraz, w stosownych przypadkach, w prasie lub na stronach internetowych.
3. Dyrektor wykonawczy jest powoływany przez Zarząd na podstawie osiągnięć oraz udokumentowanych umiejętności na wysokim poziomie w zakresie administracji i zarządzania oraz doświadczenia zawodowego na wyższych stanowiskach w obszarze migracji i azylu. Przed powołaniem na stanowisko kandydaci zgłoszeni przez Komisję są wzywani do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją lub właściwymi komisjami Parlamentu Europejskiego i do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tej komisji lub tych komisji.

Po złożeniu przez nich oświadczenia Parlament Europejski przyjmuje opinię, w której przedstawia swe wnioski i może wskazać preferowanego kandydata.

Zarząd powołuje dyrektora wykonawczego, uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego, o której mowa w akapicie drugim.

W przypadku gdy Zarząd podejmie decyzję o powołaniu kandydata innego niż kandydat, którego Parlament Europejski wskazał jako kandydata preferowanego, informuje on na piśmie Parlament Europejski i Radę o sposobie uwzględnienia opinii Parlamentu Europejskiego.

Do celów zawarcia umowy w sprawie objęcia stanowiska dyrektora wykonawczego Agencję reprezentuje przewodniczący Zarządu.

4. Kadencja dyrektora wykonawczego trwa pięć lat. Przed upływem tego okresu Komisja przeprowadza ocenę, w której uwzględnia się wyniki pracy dyrektora wykonawczego oraz zadania i wyzwania stojące przed Agencją w przyszłości.

5. Zarząd, działając na wniosek Komisji, która uwzględniła ocenę wskazaną w ust. 4, może jeden raz przedłużyć kadencję dyrektora wykonawczego na okres nie dłuższy niż pięć lat.

6. Zarząd informuje Parlament Europejski o zamiarze przedłużenia kadencji dyrektora wykonawczego. W miesięcznym okresie poprzedzającym przedłużenie jego kadencji dyrektor wykonawczy może zostać wezwany do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją lub właściwymi komisjami Parlamentu Europejskiego i do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tej komisji lub tych komisji.

7. Dyrektor wykonawczy, którego kadencja została przedłużona, nie bierze udziału w kolejnej procedurze naboru na to samo stanowisko po zakończeniu całego okresu pełnienia swojej funkcji.

8. Dyrektor wykonawczy może zostać odwołany ze stanowiska jedynie na mocy decyzji Zarządu działającego na wniosek Komisji.

9. Zarząd podejmuje decyzje w sprawie mianowania dyrektora wykonawczego, przedłużenia jego kadencji lub odwołania go ze stanowiska większością dwóch trzecich głosów członków z prawem głosu.

Artykuł 47

Obowiązki dyrektora wykonawczego

1. Dyrektor wykonawczy zarządza Agencją. Dyrektor wykonawczy odpowiada przed Zarządem.

2. Bez uszczerbku dla uprawnień Komisji i Zarządu, dyrektor wykonawczy jest niezależny w wykonywaniu swoich obowiązków i nie zwraca się o instrukcje do żadnego rządu, żadnej instytucji czy osoby ani innego organu, ani takich instrukcji od nich nie przyjmuje.

3. Na wniosek Parlamentu Europejskiego dyrektor wykonawczy informuje go o wykonaniu swoich obowiązków. Rada może zwrócić się do dyrektora wykonawczego o złożenie sprawozdania z wykonywania powierzonych mu obowiązków.

4. Dyrektor wykonawczy jest prawnym przedstawicielem Agencji.

5. Dyrektor wykonawczy odpowiada za realizację zadań powierzonych Agencji na mocy niniejszego rozporządzenia. Dyrektor wykonawczy jest odpowiedzialny w szczególności za:

- a) bieżące kierowanie Agencją;
- b) wykonywanie decyzji przyjętych przez Zarząd;
- c) przygotowanie dokumentów programowych, o których mowa w art. 42, i przedłożenie ich Zarządowi po zasięgnięciu opinii Komisji;
- d) wdrażanie dokumentów programowych i składanie Zarządowi sprawozdania z ich wdrożenia;
- e) przygotowanie skonsolidowanych sprawozdań rocznych z działalności Agencji i przedstawienie ich Zarządowi do zatwierdzenia;

- f) przygotowanie planu działań w następstwie wniosków ze sprawozdań z audytu wewnętrznego lub zewnętrznego i ocen, a także z dochodzeń OLAF-u, oraz składanie dwa razy w roku Komisji, a regularnie – Zarządowi i, w stosownych przypadkach, Radzie Wykonawczej, sprawozdania z postępów;
- g) bez uszczerbku dla kompetencji OLAF-u w zakresie prowadzenia dochodzeń – ochronę interesów finansowych Unii poprzez stosowanie środków zapobiegających nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, poprzez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, poprzez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także w stosownych przypadkach poprzez nakładanie skutecznych, proporcjonalnych i odstrasżających kar administracyjnych oraz finansowych;
- h) przygotowanie strategii Agencji na rzecz przeciwdziałania nadużyciom i przedstawienie jej Zarządowi do zatwierdzenia;
- i) przygotowanie projektu przepisów finansowych mających zastosowanie do Agencji;
- j) sporządzanie wstępnego projektu preliminarza dochodów i wydatków Agencji zgodnie z art. 53 i wykonanie jej budżetu;
- k) wykonywanie uprawnień określonych w art. 60 w odniesieniu do personelu Agencji;
- l) podejmowanie wszelkich decyzji dotyczących zarządzania systemami informatycznymi przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu, w tym portalem informacyjnym, o którym mowa w art. 9 ust. 2 lit. b);
- m) podejmowanie wszelkich decyzji dotyczących zarządzania strukturami wewnętrznymi Agencji;
- n) sporządzanie sprawozdań na temat sytuacji w państwach trzecich, o których mowa w art. 9;
- o) przedkładanie wspólnej analizy i wytycznych Zarządowi zgodnie z art. 11 ust. 2;
- p) powołanie zespołów ekspertów do celu art. 14 i 15, w skład których wchodzi eksperci z personelu Agencji, Komisji oraz, w razie potrzeby, państw członkowskich i, w charakterze obserwatorów, UNHCR;
- q) podejmowanie monitorowania zgodnie z art. 15 ust. 2;
- r) przekazywanie wniosków i projektów zaleceń w kontekście monitorowania zainteresowanemu państwu członkowskiemu, a następnie Zarządowi zgodnie z art. 15 ust. 3 i 4;
- s) składanie sprawozdań Zarządowi i Komisji zgodnie z art. 4 ust. 5;
- t) ocenę i zatwierdzanie wniosków o pomoc operacyjną i techniczną oraz ich koordynowanie zgodnie z art. 16 ust. 1 i art. 20;
- u) zapewnianie wykonania planów operacyjnych, o których mowa w art. 18;
- v) zapewnianie koordynacji działań Agencji w zespołach wspierających zarządzanie migracjami z Komisją i innymi odnośnymi organami, urzędami i agencjami Unii zgodnie z art. 21 ust. 1;
- w) zapewnianie wykonania podjętych przez Radę decyzji, o których mowa w art. 22 ust. 2;
- x) decydowanie, po zasięgnięciu opinii Zarządu, o nabyciu lub wzięciu w leasing wyposażenia technicznego zgodnie z art. 23 ust. 2;
- y) proponowanie wybranych kandydatów na stanowisko urzędnika ds. praw podstawowych zgodnie z art. 49 ust. 1;
- z) mianowanie urzędnika koordynującego Agencji zgodnie z art. 25 ust. 2.

Artykuł 48

Zastępca dyrektora wykonawczego

1. W zarządzaniu Agencją oraz w wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 47 ust. 5, dyrektora wykonawczego wspiera zastępca dyrektora wykonawczego. Jeżeli dyrektor wykonawczy jest nieobecny lub niedysponowany, jego obowiązki przejmuje zastępca dyrektora wykonawczego.

2. Zarząd powołuje zastępcę dyrektora na wniosek dyrektora wykonawczego. Zastępca dyrektora wykonawczego jest powoływany na podstawie osiągnięć oraz odpowiednich umiejętności w zakresie administracji i zarządzania oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego w dziedzinie azylu. Dyrektor wykonawczy zgłasza co najmniej trzech kandydatów na stanowisko zastępcy dyrektora wykonawczego. Zarząd jest uprawniony do przedłużenia kadencji zastępcy dyrektora wykonawczego lub usunięcia go z urzędu działając na wniosek dyrektora wykonawczego. Art. 46 ust. 1, 4, 7 i 9 stosuje się odpowiednio do zastępcy dyrektora wykonawczego.

Artykuł 49

Urzędnik ds. praw podstawowych

1. Zarząd powołuje urzędnika ds. praw podstawowych z grona wybranych kandydatów przedstawionych przez dyrektora wykonawczego. Urzędnik ds. praw podstawowych posiada niezbędne kwalifikacje i doświadczenie w dziedzinie praw podstawowych i azylu.
2. Urzędnik ds. praw podstawowych jest niezależny w pełnieniu swoich obowiązków i składa sprawozdania bezpośrednio Zarządowi.
3. Urzędnik ds. praw podstawowych odpowiada za zapewnienie przestrzegania praw podstawowych przez Agencję we wszystkich prowadzonych przez nią działaniach oraz za propagowanie poszanowania praw podstawowych przez Agencję. Urzędnik ds. praw podstawowych odpowiada także za wdrażanie mechanizmu składania skarg, o którym mowa w art. 51.
4. Urzędnik ds. praw podstawowych współpracuje z forum doradczym.
5. Urzędnik ds. praw podstawowych jest proszony o opinię między innymi w sprawie planów operacyjnych, o których mowa w art. 18, oceny pomocy operacyjnej i technicznej Agencji, kodeksu postępowania, o którym mowa w art. 58, i europejskiego programu szkoleń dla pracowników służb azylowych, o którym mowa w art. 8 ust. 3. Urzędnik ds. praw podstawowych ma dostęp do wszystkich informacji dotyczących poszanowania praw podstawowych w odniesieniu do wszystkich działań Agencji, w tym poprzez organizowanie, za zgodą danego państwa członkowskiego, wizyt w miejscach, w których Agencja prowadzi działania operacyjne.

Artykuł 50

Forum doradcze

1. Agencja prowadzi ścisły dialog z odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i odpowiednimi właściwymi organami prowadzącymi działalność w dziedzinie polityki azylowej na poziomach lokalnym, regionalnym, krajowym, unijnym lub międzynarodowym. W tym celu Agencja ustanawia forum doradcze.
2. Forum doradcze stanowi mechanizm wymiany informacji i dzielenia się wiedzą. Forum doradcze zapewnia ścisły dialog między Agencją a odpowiednimi organizacjami i organami, o których mowa w ust. 1.
3. Agencja zaprasza do członkostwa w forum doradczym Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej, UNHCR i inne właściwe organizacje i organy, o których mowa w ust. 1.

Na wniosek dyrektora wykonawczego Zarząd podejmuje decyzję w sprawie składu forum doradczego, w tym w sprawie powołania grup tematycznych lub grup konsultacyjnych zajmujących się określonymi obszarami geograficznymi oraz w sprawie warunków przekazywania mu informacji. Po konsultacjach z Zarządem i dyrektorem wykonawczym forum doradcze określa swoje metody pracy, z uwzględnieniem roboczych grup tematycznych lub geograficznych, jeżeli uzna je za konieczne i przydatne.

4. Forum doradcze doradza dyrektorowi wykonawczemu i Zarządowi w kwestiach związanych z azylem, w zależności od konkretnych potrzeb Agencji w obszarach, które zostały uznane za priorytetowe dla jej pracy.

5. Forum doradcze w szczególności:
 - a) przedstawia Zarządowi propozycje dotyczące rocznego i wieloletniego programowania, o którym mowa w art. 42;
 - b) przekazuje Zarządowi informacje zwrotne i przedstawia mu propozycje działań następczych w odniesieniu do sprawozdania rocznego na temat sytuacji w dziedzinie azylu w Unii, o którym mowa w art. 69; oraz
 - c) informuje dyrektora wykonawczego i Zarząd o wnioskach i zaleceniach z konferencji, seminariów i posiedzeń oraz o istotnych dla pracy Agencji wynikach badań lub prac w terenie przeprowadzanych przez organizacje członkowskie lub organy forum doradczego.
6. Forum doradcze jest proszone o opinie w sprawie przygotowania, przyjęcia i wdrożenia strategii w zakresie praw podstawowych, o której mowa w art. 57 ust. 3, i kodeksu postępowania, o którym mowa w art. 58, ustanowienia mechanizmu rozpatrywania skarg, o którym mowa w art. 51, i europejskiego programu szkoleń dla pracowników służb azylowych, o którym mowa w art. 8 ust. 3.
7. Forum doradcze gromadzi się na pełną sesję co najmniej raz w roku i w razie potrzeby organizuje spotkania w ramach grup tematycznych lub grup konsultacyjnych zajmujących się określonymi obszarami geograficznymi.

Artykuł 51

Mechanizm rozpatrywania skarg

1. Agencja ustanawia mechanizm rozpatrywania skarg w celu zapewnienia przestrzegania praw podstawowych we wszystkich swych działaniach.
2. Każda osoba bezpośrednio poszkodowana w wyniku działania eksperta uczestniczącego w pracach zespołu wsparcia ds. azylu, a także każda osoba, która uważa, że w wyniku tych działań zostały naruszone jej prawa podstawowe, lub jakikolwiek przedstawiciel takiej osoby może złożyć pisemną skargę do Agencji.
3. Dopuszczalne są jedynie uzasadnione skargi dotyczące konkretnych naruszeń praw podstawowych. Skargi, które kwestionują decyzję organu krajowego dotyczącą indywidualnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, są niedopuszczalne. Skargi anonimowe, stanowiące nadużycie, składane w złym zamiarze, niepoważne, dokuczliwe, hipotetyczne lub niekonkretne również są niedopuszczalne.
4. Urzędnik ds. praw podstawowych jest odpowiedzialny za rozpatrywanie skarg wpływających do Agencji i czyni to zgodnie z prawem do dobrej administracji. W tym celu urzędnik ds. praw podstawowych:
 - a) rozważa dopuszczalność skargi;
 - b) rejestruje skargi dopuszczalne;
 - c) przekazuje wszystkie zarejestrowane skargi dyrektorowi wykonawczemu;
 - d) przekazuje skargi dotyczące ekspertów uczestniczących w pracach zespołu wsparcia ds. azylu państwu członkowskiemu pochodzenia;
 - e) informuje o skardze właściwy organ lub podmiot właściwy ds. praw podstawowych w danym państwie członkowskim; oraz
 - f) rejestruje działania następcze ze strony Agencji lub danego państwa członkowskiego i zapewnia ich wykonania.
5. Zgodnie z prawem do dobrej administracji w przypadku skargi dopuszczalnej powiadamia się skarżącego o zarejestrowaniu skargi, rozpoczęciu jej rozpatrywania oraz o tym, że otrzyma on odpowiedź, jak tylko będzie ona dostępna. Jeżeli skarga zostaje przekazana organowi lub podmiotowi krajowemu, skarżącemu przekazywane są jego dane kontaktowe. Jeżeli skarga jest niedopuszczalna, skarżącego powiadamia się o przyczynach niedopuszczalności i, w miarę możliwości, podaje się mu dalsze możliwe rozwiązania dotyczące przedmiotu skargi. Wszystkie decyzje muszą być sporządzone na piśmie i zawierać uzasadnienie.

6. W przypadku zarejestrowanej skargi dotyczącej członka personelu Agencji dyrektor wykonawczy zapewnia właściwe działania następcze w porozumieniu z urzędnikiem ds. praw podstawowych, w tym w razie konieczności środki dyscyplinarne. Dyrektor wykonawczy w wyznaczonym terminie informuje urzędnika ds. praw podstawowych o ustaleniach dokonanych przez Agencję i działaniach następczych podjętych przez nią w reakcji na skargę, w tym o wszelkich środkach dyscyplinarnych.
7. Jeżeli skarga dotyczy kwestii ochrony danych, dyrektor wykonawczy włącza do współpracy inspektora ochrony danych Agencji. Urzędnik ds. praw podstawowych i inspektor ochrony danych sporządzają pisemnie protokół uzgodnień, w którym określają podział obowiązków między nimi i sposób, w jaki będą oni współpracowali w odniesieniu do otrzymanych skarg.
8. W przypadku skargi dotyczącej eksperta danego państwa członkowskiego, w tym oddelegowanych ekspertów krajowych, państwo członkowskie pochodzenia zapewnia odpowiednie działania następcze, w tym środki dyscyplinarne, o ile to konieczne, i inne środki zgodnie z prawem krajowym. Państwo członkowskie pochodzenia informuje urzędnika ds. praw podstawowych o dokonanych ustaleniach i działaniach następczych podjętych w reakcji na skargę w wyznaczonym terminie, a następnie, w razie potrzeby, w regularnych odstępach czasu. Agencja podejmuje działania następcze w danej sprawie, jeżeli nie otrzyma sprawozdania od państwa członkowskiego pochodzenia.
9. Jeżeli ekspert oddelegowany przez państwo członkowskie, w tym oddelegowani eksperci krajowi, zostanie uznany za winnego naruszenia praw podstawowych lub obowiązków w zakresie ochrony międzynarodowej, dyrektor wykonawczy zwraca się do państwa członkowskiego o niezwłoczne odsunięcie takiego eksperta lub oddelegowanego eksperta krajowego od działalności Agencji. W przypadku gdy ekspert oddelegowanego przez Agencję zostanie uznany za winnego naruszenia praw podstawowych lub obowiązków w zakresie ochrony międzynarodowej, dyrektor wykonawczy odsuwa takiego eksperta od działalności Agencji.
10. Urzędnik ds. praw podstawowych składa dyrektorowi wykonawczemu i Zarządowi sprawozdanie z wyników rozpatrywania skargi i działań następczych podjętych w tym zakresie przez Agencję i dane państwa członkowskie. Agencja zawiera informacje na temat mechanizmu rozpatrywania skarg w swoim sprawozdaniu rocznym na temat sytuacji w dziedzinie azylu w Unii, o którym mowa w art. 69.
11. Agencja, w tym urzędnik ds. praw podstawowych, postępuje ze wszelkimi danymi osobowymi zawartymi w skardze oraz przetwarza je zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1725 państwa członkowskie postępują ze wszelkimi danymi osobowymi zawartymi w skardze oraz przetwarzają je zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679 lub dyrektywą (UE) 2016/680, stosowanie do przypadku. Przedłożenie skargi przez skarżącego uważa się za wyrażenie przez niego zgody na przetwarzanie jego danych osobowych przez Agencję i urzędnika ds. praw podstawowych w rozumieniu art. 5 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (UE) 2018/1725. Aby zabezpieczyć interesy skarżących, skargi rozpatrywane są w sposób poufny przez urzędnika ds. praw podstawowych, zgodnie z prawem krajowym i prawem Unii, chyba że skarżący wyraźnie zrzeka się przysługującego mu prawa do poufności. Zrzeczenie się przez skarżącego prawa do poufności rozumie się jako wyrażenie przez niego zgody na ujawnienie – w razie konieczności – przez urzędnika ds. praw podstawowych lub Agencję właściwym władzom lub organom tożsamości skarżącego w odniesieniu do spraw będących przedmiotem skargi.

ROZDZIAŁ 9

PRZEPISY FINANSOWE

Artykuł 52

Budżet

1. Preliminarz dochodów i wydatków Agencji jest przygotowywany na każdy rok budżetowy, który odpowiada rokowi kalendarzowemu, i jest wykazywany w budżecie Agencji.
2. Dochody i wydatki wykazane w budżecie Agencji muszą się równoważyć.
3. Bez uszczerbku dla innych zasobów dochody Agencji obejmują:
 - a) wkład Unii wpisany do budżetu ogólnego Unii;
 - b) finansowanie Unii w ramach zarządzania pośredniego lub w formie dotacji ad hoc zgodnie z przepisami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji oraz przepisami stosownych instrumentów wspierających politykę Unii;

- c) wszelkie dobrowolne wkłady finansowe państw członkowskich;
 - d) wszelkie wkłady od państw stowarzyszonych;
 - e) należności za publikacje i wszelkie usługi świadczone przez Agencję.
4. Wydatki Agencji obejmują: wynagrodzenia pracowników, wydatki administracyjne i związane z infrastrukturą oraz wydatki operacyjne.

Artykuł 53

Ustanowienie budżetu

1. Co roku dyrektor wykonawczy sporządza i przesyła Zarządowi wstępny projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji na kolejny rok budżetowy, zawierający plan zatrudnienia.
2. Na podstawie tego wstępnego projektu preliminarza, o którym mowa w ust. 1, Zarząd przyjmuje projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji na kolejny rok budżetowy.
3. Projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji przesyłany jest Komisji, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 31 stycznia każdego roku.
4. Preliminarz przesyłany jest przez Komisję władzy budżetowej wraz z projektem budżetu ogólnego Unii.
5. Na podstawie preliminarza Komisja wpisuje do projektu budżetu ogólnego Unii szacowane kwoty, jakie uważa za konieczne w odniesieniu do planu zatrudnienia, oraz kwotę wkładu Unii, która obciąży budżet ogólny przedkładany władzy budżetowej zgodnie z art. 313 i 314 TFUE.
6. Władza budżetowa wydaje zgodę na przeznaczenie środków na wkład Unii dla Agencji.
7. Władza budżetowa przyjmuje plan zatrudnienia dla Agencji.
8. Zarząd przyjmuje budżet Agencji. Budżet Agencji staje się ostatecznym po ostatecznym przyjęciu budżetu ogólnego Unii. W razie potrzeby budżet Agencji jest odpowiednio dostosowywany.
9. W przypadku przedsięwzięcia z zakresu nieruchomości, które może mieć znaczny wpływ na budżet Agencji, stosuje się rozporządzenie delegowane (UE) 2019/715.

Artykuł 54

Wykonanie budżetu

1. Dyrektor wykonawczy wykonuje budżet Agencji.
2. Co roku dyrektor wykonawczy przesyła władzy budżetowej wszelkie informacje istotne z punktu widzenia wyników procedur oceny.

Artykuł 55

Prezentacja sprawozdania finansowego i absolutorium

1. Do dnia 1 marca roku budżetowego N + 1 księgowy Agencji przesyła wstępne sprawozdanie finansowe za rok budżetowy N księgowemu Komisji oraz Trybunałowi Obrachunkowemu.
2. Do dnia 31 marca roku budżetowego N + 1 Agencja przesyła sprawozdanie dotyczące zarządzania budżetem i finansami za rok budżetowy N Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Trybunałowi Obrachunkowemu.

Do dnia 31 marca roku budżetowego N + 1 księgowy Komisji przesyła Trybunałowi Obrachunkowemu wstępne sprawozdanie finansowe Agencji za rok budżetowy N skonsolidowane ze sprawozdaniem finansowym Komisji.

3. Po otrzymaniu uwag Trybunału Obrachunkowego na temat wstępnego sprawozdania finansowego Agencji zgodnie z art. 246 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽²⁶⁾ dyrektor wykonawczy opracowuje końcowe sprawozdanie finansowe Agencji za rok budżetowy N na własną odpowiedzialność i przedstawia je Zarządowi do zaopiniowania.
4. Zarząd wydaje opinię na temat końcowego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy N.
5. Do dnia 1 lipca roku budżetowego N + 1 dyrektor wykonawczy przesyła Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu końcowe sprawozdanie finansowe za rok budżetowy N wraz z opinią Zarządu.
6. Końcowe sprawozdanie finansowe za rok budżetowy N publikuje się w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej do dnia 15 listopada roku budżetowego N+1.
7. Do dnia 30 września roku budżetowego N+1 dyrektor wykonawczy przesyła Trybunałowi Obrachunkowemu odpowiedź na jego uwagi. Dyrektor wykonawczy przesyła tę odpowiedź również Zarządowi.
8. Dyrektor wykonawczy przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, na jego wniosek, wszelkie informacje niezbędne do sprawnego zastosowania procedury udzielania absolutorium za dany rok budżetowy zgodnie z art. 261 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.
9. Do dnia 15 maja roku budżetowego N + 2 Parlament Europejski, na zalecenie Rady stanowiącej większością kwalifikowaną, udziela dyrektorowi wykonawczemu absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy N.

Artykuł 56

Przepisy finansowe

1. Zarząd przyjmuje przepisy finansowe mające zastosowanie do Agencji po zasięgnięciu opinii Komisji. Przepisy finansowe są zgodne z rozporządzeniem delegowanym (UE) 2019/715, z wyjątkiem przypadku, gdy odstępstwo od tego rozporządzenia jest niezbędne ze względu na szczególne wymogi związane z działalnością Agencji i uzyskano uprzednią zgodę Komisji.
2. Agencja może przyznawać dotacje związane z wykonywaniem zadań, o których mowa w art. 2 niniejszego rozporządzenia, oraz korzystać z umów ramowych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem lub na podstawie delegowania przez Komisję zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. c) ppkt (iv) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Zastosowanie mają właściwe przepisy rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

ROZDZIAŁ 10

PRZEPISY OGÓLNE

*Artykuł 57***Ochrona praw podstawowych i strategia dotycząca praw podstawowych**

1. Agencja gwarantuje ochronę praw podstawowych podczas wykonywania swoich zadań na mocy niniejszego rozporządzenia zgodnie z odnośnym prawem unijnym, w tym z Kartą, i odnośnym prawem międzynarodowym, w szczególności z konwencją genewską dotyczącą statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., zmienioną protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r.
2. Podczas stosowania niniejszego rozporządzenia dobro dziecka jest traktowane priorytetowo.
3. Na wniosek urzędnika ds. praw podstawowych Agencja przyjmuje i wdraża strategię w zakresie praw podstawowych, aby zapewnić poszanowanie praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji.

*Artykuł 58***Kodeks postępowania**

Agencja opracowuje, przyjmuje i wdraża kodeks postępowania mający zastosowanie do wszystkich ekspertów uczestniczących w pracach zespołów wsparcia ds. azylu. W kodeksie postępowania określone są procedury służące zapewnieniu zasad praworządności i poszanowania praw podstawowych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, małoletnich bez opieki i innych osób w szczególnie trudnej sytuacji.

*Artykuł 59***Status prawny**

1. Agencja jest agencją Unii. Agencja ma osobowość prawną.
2. W każdym państwie członkowskim Agencja posiada najszerszy zakres zdolności prawnej, jaki można nadać osobie prawnej na mocy prawa danego państwa. Agencja może w szczególności nabywać lub zbywać nieruchomości i ruchomości oraz być stroną w postępowaniach sądowych.
3. Agencja jest niezależna w kwestiach operacyjnych i technicznych.
4. Agencję reprezentuje jej dyrektor wykonawczy.
5. Siedziba Agencji mieści się na Malcie.

*Artykuł 60***Personel**

1. Do personelu Agencji zastosowanie mają regulamin pracowniczy i warunki zatrudnienia oraz przepisy przyjęte w drodze porozumienia między instytucjami Unii odnośnie do stosowania regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia.
2. Zarząd przyjmuje odpowiednie przepisy wykonawcze w celu wdrożenia regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego.
3. Agencja wykonuje w stosunku do swoich pracowników uprawnienia organu powołującego.
4. Agencja może korzystać z pomocy oddelegowanych ekspertów krajowych i innych niezatrudnionych przez nią pracowników. Zarząd przyjmuje decyzję określającą zasady delegowania do Agencji ekspertów krajowych.

5. Agencja może zatrudniać personel do pracy w terenie w państwach członkowskich.

Artykuł 61

Przywileje i immunitety

Do Agencji i jej personelu stosuje się Protokół nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, załączony do TUE i TFUE.

Artykuł 62

Ustalenia językowe

1. Do Agencji ma zastosowanie rozporządzenie Rady nr 1 ⁽²⁷⁾.
2. Bez uszczerbku dla decyzji podjętych na podstawie art. 342 TFUE skonsolidowane sprawozdanie roczne dotyczące działalności Agencji oraz dokumenty programowe, o których mowa w art. 42, sporządzane są we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii.
3. Usługi tłumaczeniowe niezbędne dla funkcjonowania Agencji świadczy Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej.

Artykuł 63

Przejrzystość

1. Do dokumentów będących w posiadaniu Agencji zastosowanie ma rozporządzenie (WE) nr 1049/2001.
2. Agencja może z własnej inicjatywy uczestniczyć w działaniach komunikacyjnych w dziedzinach objętych jej misją. Agencja podaje do publicznej wiadomości skonsolidowane sprawozdanie roczne dotyczące działalności Agencji, a w szczególności zapewnia, aby opinii publicznej oraz każdej zainteresowanej stronie w krótkim czasie przekazywane były obiektywne, wiarygodne i łatwo zrozumiałe informacje dotyczące jej pracy.
3. W terminie sześciu miesięcy od daty pierwszego posiedzenia Zarząd przyjmuje szczegółowe zasady stosowania ust. 1 i 2.
4. Każda osoba fizyczna lub prawna może zwracać się pisemnie do Agencji w dowolnym języku urzędowym instytucji Unii. Ma ona prawo do otrzymania odpowiedzi w tym samym języku.
5. Decyzje podjęte przez Agencję na mocy art. 8 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 mogą być przedmiotem skargi wniesionej do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich lub do TSUE na warunkach określonych, odpowiednio, w art. 228 i 263 TFUE.

Artykuł 64

Zwalczanie nadużyć finansowych

1. W celu zwalczania nadużyć finansowych, korupcji i innych działań niezgodnych z prawem, stosuje się bez ograniczeń rozporządzenie (UE, Euratom) nr 883/2013. Agencja przystępuje do Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącego dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez OLAF oraz przyjmuje odpowiednie przepisy mające zastosowanie do wszystkich pracowników Agencji, z wykorzystaniem szablonu określonego w załączniku do tego porozumienia.
2. Trybunał Obrachunkowy jest uprawniony do przeprowadzania kontroli, na podstawie dokumentacji oraz kontroli na miejscu i inspekcji, obejmujących wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują od Agencji środki unijne.

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385).

3. OLAF może przeprowadzać dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽²⁸⁾, w celu ustalenia, czy miało miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne działanie niezgodne z prawem, wpływające na interesy finansowe Unii w związku z umową o udzielenie dotacji i decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem finansowanym przez Agencję.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, w ustaleniach roboczych z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, zamówieniach, umowach o udzielenie dotacji i decyzjach o udzieleniu dotacji Agencji zamieszcza się przepisy wyraźnie upoważniające Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich kontroli i dochodzeń zgodnie z ich odpowiednimi uprawnieniami.

Artykuł 65

Przepisy bezpieczeństwa dotyczące ochrony informacji niejawnych oraz szczególnie chronionych informacji jawnych

1. Agencja stosuje przepisy Komisji dotyczące bezpieczeństwa określone w decyzjach Komisji (UE, Euratom) 2015/443 ⁽²⁹⁾ i (UE, Euratom) 2015/444. Przepisy te mają zastosowanie w szczególności do wymiany, przetwarzania i przechowywania informacji niejawnych.

2. Agencja stosuje zasady bezpieczeństwa dotyczące przetwarzania informacji szczególnie chronionych nieobjętych klauzulą poufności określone w decyzjach (UE, Euratom) 2015/443 i (UE, Euratom) 2015/444 i wprowadzone w życie przez Komisję. Zarząd ustanawia środki mające na celu umożliwienie stosowania tych zasad bezpieczeństwa.

3. Oznaczenie klauzulą niejawności nie wyklucza możliwości udostępniania informacji Parlamentowi Europejskiemu. Przekazywanie informacji i dokumentów Parlamentowi Europejskiemu, a także postępowanie przezeń z tymi informacjami i dokumentami zgodnie z niniejszym rozporządzeniem odbywa się z poszanowaniem zasad mających zastosowanie pomiędzy Parlamentem Europejskim a Komisją w zakresie przekazywania informacji niejawnych i postępowania z nimi.

Artykuł 66

Odpowiedzialność

1. Umowną odpowiedzialność Agencji określa prawo właściwe dla danej umowy.

2. Do rozstrzygania sporów na podstawie klauzul arbitrażowych zamieszczonych w umowach zawartych przez Agencję właściwy jest TSUE.

3. W przypadku odpowiedzialności pozaumownej Agencja naprawia każdą szkodę wyrządzoną przez jej jednostki lub jej pracowników przy wykonywaniu ich obowiązków, zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla przepisów prawa państw członkowskich.

4. TSUE jest właściwy do orzekania w sporach dotyczących odszkodowania za szkody, o których mowa w ust. 3.

5. Odpowiedzialność osobista personelu wobec Agencji podlega przepisom regulaminu pracowniczego lub w warunków zatrudnienia mających zastosowanie do tych osób.

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽²⁹⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/443 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie bezpieczeństwa w Komisji (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 41).

*Artykuł 67***Nadzór nad administrowaniem**

Działania Agencji podlegają dochodzeniom prowadzonym przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich zgodnie z art. 228 TFUE.

*Artykuł 68***Porozumienie w sprawie siedziby i warunki funkcjonowania**

1. Niezbędne ustalenia dotyczące pomieszczeń, jakie należy zapewnić Agencji w przyjmującym państwie członkowskim, w którym Agencja ma siedzibę, obiektów udostępnianych przez to państwo członkowskie oraz przepisy szczególne mające zastosowanie w tym państwie członkowskim do członków Zarządu, personelu Agencji i do członków ich rodzin określa się w porozumieniu w sprawie siedziby między Agencją a tym państwem członkowskim. Porozumienie w sprawie siedziby zawierane jest po uzyskaniu zgody Zarządu.
2. Państwo członkowskie, w którym Agencja ma siedzibę, zapewnia Agencji warunki niezbędne do zapewnienia właściwego jej funkcjonowania, w tym wielojęzyczne placówki szkolne o orientacji europejskiej oraz odpowiednie połączenia transportowe.

*Artykuł 69***Sprawozdanie roczne na temat sytuacji w dziedzinie azylu w Unii**

Agencja sporządza sprawozdanie roczne na temat sytuacji w dziedzinie azylu w Unii. Agencja przesyła to sprawozdanie Zarządowi, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji, a dyrektor wykonawczy przedstawia je Parlamentowi Europejskiemu. Sprawozdanie roczne na temat sytuacji w dziedzinie azylu w Unii podaje się do wiadomości publicznej.

*Artykuł 70***Ocena i przegląd**

1. Trzy miesiące po zastąpieniu rozporządzenia (UE) nr 604/2013 Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wyników oceny, czy niniejsze rozporządzenie wymaga zmian w celu zapewnienia spójności i wewnętrznej zgodności unijnych ram prawnych, w szczególności w odniesieniu do przepisów dotyczących mechanizmu monitorowania, o którym mowa w art. 14, oraz przedstawia w stosownych przypadkach niezbędne wnioski dotyczące zmiany niniejszego rozporządzenia.
2. Do dnia 20 stycznia 2025 r., a następnie co pięć lat, Komisja zleca przeprowadzenie niezależnej wewnętrznej oceny skupiającej się w szczególności na wynikach uzyskiwanych przez Agencję w odniesieniu do realizacji przypisanych jej celów, mandatu i zadań. Ocena ta uwzględni wpływ Agencji na praktyczną współpracę w kwestiach dotyczących azylu oraz na ułatwianie wdrażania wspólnego europejskiego systemu azylowego. Ocena należycie uwzględni osiągnięte postępy, w ramach mandatu Agencji, w tym analizę, czy konieczne są dodatkowe środki w celu zapewnienia skutecznej solidarności i podziału odpowiedzialności z państwami członkowskimi znajdującymi się pod szczególną presją.

W ocenie, o której mowa w akapicie pierwszym, uwzględni się w szczególności ewentualną potrzebę zmiany mandatu Agencji oraz skutki finansowe jakiegokolwiek zmiany w tym zakresie. Bada się w niej również, czy struktura zarządzania jest dostosowana do zadań Agencji. W ocenie brane są pod uwagę opinie zainteresowanych stron zarówno na poziomie Unii, jak i na poziomie krajowym.

3. Komisja przesyła sprawozdanie będące wynikiem oceny, o której mowa w ust. 2, wraz z własnymi wnioskami z tego sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Zarządowi.

4. W ramach co drugiej oceny, o której mowa w ust. 2, Komisja rozważa, czy dalsze funkcjonowanie Agencji jest uzasadnione w świetle przypisanych jej celów, mandatu i zadań, oraz może zaproponować odpowiednią zmianę lub uchylenie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 71

Przepisy przejściowe

Agencja jest następcą prawnym EASO w odniesieniu do wszystkich praw własności, umów, obowiązków prawnych, umów o pracę, zobowiązań finansowych i odpowiedzialności. W szczególności niniejsze rozporządzenie nie wpływa na prawa i obowiązki członków personelu EASO, którym zapewnia się kontynuację kariery we wszystkich aspektach.

Artykuł 72

Zastąpienie i uchylenie

Niniejszym zastępuje się rozporządzenie (UE) nr 439/2010 w odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszym rozporządzeniem. Rozporządzenie (UE) nr 439/2010 traci zatem moc.

W odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszym rozporządzeniem odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku II.

Artykuł 73

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 2 ust. 1 lit. q), art. 14 i art. 15 ust. 1, 2 i 3 stosuje się od dnia 31 grudnia 2023 r., a art. 15 ust. 4–8 i art. 22 stosuje się od dnia zastąpienia rozporządzenia (UE) nr 604/2013, chyba że rozporządzenie to zostanie zastąpione przed dniem 31 grudnia 2023 r., w którym to przypadku przepisy te stosuje się od dnia 31 grudnia 2023 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 15 grudnia 2021 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący
D. M. SASSOLI

W imieniu Rady
Przewodniczący
A. LOGAR

ZAŁĄCZNIK I

LICZBA EKSPERTÓW DELEGOWANYCH DO REZERWY DS. AZYLU, O KTÓREJ MOWA W ART. 19 UST. 6

Belgia	15
Bułgaria	8
Czechy	8
Niemcy	86
Estonia	6
Grecja	25
Hiszpania	46
Francja	80
Chorwacja	5
Włochy	40
Cypr	3
Łotwa	5
Litwa	6
Luksemburg	4
Węgry	10
Malta	4
Niderlandy	24
Austria	15
Polska	40
Portugalia	7
Rumunia	20
Słowenia	5
Słowacja	10
Finlandia	9
Szwecja	19
Ogółem	500/500

ZAŁĄCZNIK II

Tabela korelacji

Rozporządzenie (UE) Nr 439/2010	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1 ust. 1 i 2
art. 2 ust. 1	art. 2 ust. 1 lit. a)
art. 2 ust. 2	art. 2 ust. 1 lit. a)
art. 2 ust. 3	-
art. 2 ust. 4	art. 1 ust. 3
art. 2 ust. 5	art. 4 ust. 3
art. 2 ust. 6	-
-	art. 2 ust. 1, z wyjątkiem lit. a), e), i), k), l), r) i s)
-	art. 2 ust. 2
-	art. 3
art. 3	art. 4 ust. 4
-	art. 4 ust. 1, 2 i 5
art. 4, lit. a) do d)	art. 2 ust. 1, lit. e) i art. 9
art. 4, lit. e)	art. 11 ust. 11
art. 5	art. 2 ust. 1 lit. k)
art. 6	art. 8
art. 7, akapit pierwszy	art. 2 ust. 1 lit. r)
art. 7, akapit drugi	art. 2 ust. 1 lit. s) i art. 35 ust. 3
art. 7, akapit trzeci	art. 3 ust. 2
-	art. 7
-	art. 10
-	art. 11 ust. 2–5
-	art. 12
-	art. 13 ust. 4, 5 i 6
-	art. 14
-	Art. 15
art. 8	art. 16 ust. 1 lit. b)
Art. 9	art. 5
art. 10	art. 16
art. 11	art. 6
art. 12 ust. 1	art. 69
art. 12 ust. 2	art. 13 ust. 1, 2 i 3
art. 13 ust. 1	art. 16 ust. 1 lit. b) i art. 17 ust. 1
art. 13 ust. 2	art. 16 ust. 2 zdanie wprowadzające

Rozporządzenie (UE) Nr 439/2010	Niniejsze rozporządzenie
art. 14	art. 16 ust. 2 lit. e) i i)
-	art. 16 ust. 1, z wyjątkiem lit. b)
-	art. 16 ust. 2, z wyjątkiem lit. e) i i)
-	art. 16 ust. 3 i 4
-	art. 17 ust. 2–5
art. 15	art. 2 ust. 1, lit. l) i art. 19 ust. 2, 3 i 5
art. 16	art. 19 ust. 1, 2 i 3
-	art. 19 ust. 4, 6, 7 i 8
art. 17	art. 20
art. 18	art. 18
art. 19	art. 24
art. 20	art. 25
art. 21	art. 26
-	art. 21
-	art. 22
-	art. 23
art. 22	art. 27
art. 23	art. 28
-	art. 23
-	art. 29
-	art. 30 ust. 2–6
-	art. 31
-	art. 32
art. 24	art. 39
art. 25	art. 40
art. 26	art. 43
art. 27	art. 44
art. 28	art. 44
art. 29	art. 41
art. 30	art. 46
art. 31	art. 47
-	art. 48
-	art. 49
-	art. 51
art. 32	-
art. 33	art. 52

Rozporządzenie (UE) Nr 439/2010	Niniejsze rozporządzenie
art. 34	art. 53
art. 35	art. 54
art. 36	art. 55
art. 37	art. 56 ust. 1
-	art. 56 ust. 2
-	art. 57
-	art. 58
art. 38	art. 60
art. 39	art. 61
art. 40	art. 59
art. 41	art. 62
art. 42 ust. 1-3	art. 63 ust. 1-4
art. 42 ust. 4	art. 30 ust. 1
art. 43	art. 65
art. 44	art. 64
art. 45	art. 66
art. 46	art. 70
art. 47	art. 67
art. 48	art. 33
art. 49(1)	art. 34
art. 49(2)	art. 35(1)
-	art. 35 ust. 4, 5 i 6
art. 50, akapit pierwszy	art. 38
art. 50, akapit drugi	-
Art. 51	art. 50
art. 52	art. 37
art. 53	art. 68
-	art. 67
art. 54	-
-	art. 71
-	art. 72
art. 55	art. 73